

PERIODICALS

ŠIAME NUMERYJE:

Tarptautinėje konferencijoje
Vokietijoje – 10 psl.

- Kas mus suvienys ateities kūrimui? – 2
- Tiek daug užmojų, o tiek mažai pinigų – 3
- Malonumai ir Absolutus Niekas – 3
- Vasara – atostogų metas – 4
- Lietuvos Dukterų pietūs – 5
- Istorinėje Prezidentūroje sporto laimėjimų paroda – 6
- Be palapinės – į Harry Potter parką – 8
- Žemas kraujo spaudimas: liga ar bėda – 9

Valiutų santykis
1 USD — 2.57 LT
1 EUR — 3.45 LT

Verslininkų delegacija LR generaliniame konsulate New York.

LR generalinio konsulato New York nuotr.

Lietuvos generaliniame konsulate, New York svečiavosi verslininkai

New York – Lietuvos generaliniame konsulate New York spalio 6 d. lankėsi įvairioms tarptautinėms bendrovėms atstovaujančių Lietuvos, Latvijos, Estijos, Danijos, Didžiosios Britanijos ir Suomijos verslo vadovų delegacija.

Lietuvos generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas 30 delegacijos narių supažindino su Generalinio konsulato komanda bei veikla verslo skatinimo, investicijų pritraukimo ir kitose srityse.

Apie JAV Lietuvių Bendruomenės veiklą svečiams papasakojo vers-

lininkė, Lietuvių Bendruomenės New York pirmininkė Ramutė Žukaitė. „Abiems pusėms būtų naudinga, jei lietuvių kilmės jaunimas galėtų vykti į Lietuvą ir atlikti praktiką ar stažuotes jūsų atstovaujamose bendrovėse. Reikia išnaudoti šias bendradarbiavimo galimybes“, – sakė R. Žukaitė.

Svečiams pranešimą pristatė ir New York miesto Revizoriaus tarnybos vykdomasis direktorius kolektyvinio valdymo reikalams Michael Garland.

Delegacijos nariai domėjosi New York miesto finansų politika, investi-

cijų projektais ir didelių bendrovių valdymo specifika.

Verslo vadovų delegacija New York be kitų susitikimų taip pat planuoja aplankyti Federalinį rezervą banką New York „Deloitte“ ir „Nasdaq Qmx“ būstines.

Delegacijos vizitą New York organizuoja nepriklausoma Baltijos šalių verslininkų asociacija „Baltijos šalių kolektyvinio valdymo institutas“ (Baltic Institute of Corporate Governance).

**LR generalinio konsulato
New York informacija**

TVF kukliau nei Vyriausybė vertina ekonomikos augimą

Vilnius, (ELTA) – Tarptautinio valiutos fondo (TVF) atstovai palaiko Vyriausybės veiksmus siekiant finansų stabilumo, tačiau ateinančioms metams pateikia kuklesnes ekonomikos augimo prognozes nei planavo Finansų ministerija.

Pirmadienį susitikę su Vyriausybės nariais TVF atstovai teigė, kad pasaulio ekonomikai esant ties rimtų finansinių problemų riba biudžeto deficito mažinimas ir siūlomas darbo rinkos liberalizavimas užtikrintų viešųjų finansų stabilumą. Vis dėlto,

užsienio ekspertų duomenimis, Lietuvos ekonomika 2012 m. turėtų augti 3,5 proc., o ne 4,7 proc., kaip prognozavo Finansų ministerija. Anot finansų ministrės Ingridos Šimonytės, tokie prognozių skirtumai atsirado dėl skirtingų vertinimo metodikų bei kintančios ekonominės padėties pasaulyje.

„Prognozės buvo padarytos remiantis tuo metu turėta statistika ir prielaidomis. Visų Europos Sąjungos šalių prognozės daromos pagal vieno dą prielaidas. Europos Komisija

pagrindines prielaidas tokiais parametrais kaip naftos kaina, euro ir JAV dolerio kursas atnaujins lapkričio 10 d. Neatmetu galimybės, kad remdamasi tais pakeitimais ir Finansų ministerija turės atnaujinti savo prognozę. „(...) Eksporto perspektyvos prognozių sudarymo metu nebuvo tokios aiškos, kad pasakytume, jog matome mažėjimą. Tarptautinis valiutos fondas į tuos dalykus žiūri iš savo taško ir jau dabar pakeitė šią prognozę“, – po susitikimo su TVF atstovais sakė finansų ministrė.

Astana (ELTA) – Oficialaus vizito į Kazachstaną metu Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė lietuvių moterų tremties vietoje – lageryje ALŽIR (Akmolinskij lager žon izmenikov rodiny – Akmolinsko Tėvynės išdavikų žmonių lageris) atidengė atminimo akmenį. Po ceremonijos įvyko prezidentės susitikimas su Kazachstano lietuvių bendruomene. Lietuvos vadovė pabrėžė, jog istorinė atmintis, tremtyje kentėjusių ir žuvusių žmonių likimai – patriotiškumo, tautos vienybės ir taurumo pamoka, kurią privalome perduoti ateities kartoms.

Prezidentė atminimo akmens atidengimo iškilnėse. Džojos Barysaitės (ELTA) nuotr.

Redakcijos žodis

Kaip pastebėjo viena iš mano draugų, apie krizę Lietuvoje akivaizdžiai sako ir gėlynų balkonuose ar sodeliuose prie namų sumažėjimas ar jų trūkumas. Vis dėlto akylesnis praėjis dar gali tai vienur, tai kitur pastebėti į rudens spalvų gamą įsiliejusį raudoną, violetinį, rožinį pelargonijos, našlaitės ar ir egzotiškesnės gėlės žiedą. Nors lietuviai mažai ką žino apie JAV ir kitose šalyse pagreitį įgavusį judėjimą „Guerrilla Gardening“, žurnalisto Sauliaus Jarmalio nuomone, lietuvių išpuoselėtiems gėlynams nereikia nei tarptautinės bendruomenės palaikymo, nei pasaulinių akcijų, tik noro gyventi gražiau. Tiesa, Lietuvos miestams nepakenktų „Guerrilla Gardening“ narių ilgametė patirtis, kai apleisti žemės plotai vieną dieną ima ir sužaliuoja įvairiais augalais. Judėjimo nariai net turi savo ginklą – sėklų bombą, specialų indą, į kurį pripila sėklų ir sviedžia į apleistą teritoriją. Indas sudūžta, sėklas išnešioja vėjas, palaisto lietus, ir netrukus ten sužaliuoja gėlės, krūmai. Apie tokius „partizaninius“ veiksmus Lietuvoje dar neteko girdėti. Jų vaidmenį iki šiol sąžiningai atlieka pensininkai, norintys savo aplinką matyti gražią ir jaukią.

Vyr. redaktorė **Dalia Cidzikaitė**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pima klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė

dalia.cidzikaitė@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugoja.

Siunčiant prašome pasiikyti kopiją.

El. paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

NUOMONĖ • KOMENTARAS

Kas mus suvienys ateities kūrimui? (III)

VITALIJA DUNČIENĖ

ką reikėtų daryti, kad visi šie žmonės nepasijustų Lietuvoje nereikalingi, svetimi, nesuprasti, nepritampanytys? Ką reikia daryti, kad bet kuris lietuvis važiuotų į Lietuvą kaip namo ir žinotų, kad ten jis yra visada laukiamas?

Manau, kad visus išeivijos lietuvius bendram darbui suvienytų idėja kurti Lietuvoje pelno nesiekiančius Pasaulio Lietuvių Namus. (Gal čikagiečiai galėtų jų turimą pavadinimą „Pasaulio lietuvių centras“ padovanoti Lietuvai?) Kasdien nuvertėjant doleriui, Pasaulio Lietuvių Namų kūrimas būtų gera investicija į savo, savo vaikų ir Lietuvos ateitį. Kiekvienas pasaulio lietuvis, įnešęs „n“ pinigų į tokio centro kūrimą, taptų jo akcininku. Centre pagrindiniai pastatai galėtų būti: šeimos namai, vyresnių žmonių namai, jaunimo namai, svečių namai, paprastas viešbutis, baseinas, administracijos namai, medicinos punktas. Šių statinių centre turėtų stovėti bažnyčia (kurią būtų galima naudoti ir rimtos muzikos koncertams, konferencijoms), sporto ir koncertų salė, kelios valgyklos. Galėtų būti ir namas, kuriame išeiviai galėtų įsigyti savo asmenišką butą. Lietuvių Namų akcininkai turėtų turėti pirmenybę ir nuolaidas gyventi ir naudotis visomis privilegijomis. Kiti galėtų gyventi už savo pinigus. Lietuvių Namai turėtų būti ne mieste, bet miestas turėtų būti lengvai pasiekiamas autobusiukais ar traukiniu. Reikėtų nupirkti Lietuvių Namams daug žemės, kuri būtų dirbama, o išauginti savi produktai (švieži, ekologiški) vartojami Namuose maistui. Pasaulio Lietuvių Namus administruotų akcininkų rinkta direktorių taryba. Namams išsilaikyti padėtų visi pasaulio lietuviai savo kasmetiniais įnašais.

Čia suvažiuotų atostogauti šeimos iš įvairių kraštų, kurios tarpusavyje bendrautų lietuviškai, susipažintų ir susidraugautų. Čia atvažiuavę gyventi vyresnieji jaustųsi kaip na-

muose tarp bendraminčių ir draugų. Lietuvoje nutarę metus kitus padirbėti jauni žmonės (studentai), turėtų saugią vietą, kur gyventi. Žmonėms, planuojantiems Lietuvoje pagyventi kelis mėnesius ar keletą metų, nereikėtų ieškoti pirkti sau namų. Išeiviai, kurie nebeturi

Lietuvoje artimų giminių, turėdami tokį centrą, galėtų drąsiai važiuoti namo, kur jie visada būtų laukiami. Grįžtantiems gyventi į Lietuvą išeiviams tokie Lietuvių Namai suteiktų laikiną pastogę integruojantis į visuomenę.

Ar būtų tokie Pasaulio Lietuvių Namai naudingi Lietuvos žmonėms? Be jokios abejonės. Lietuva taptų idėjiniu viso pasaulio lietuvių centru. Vietiniai, matydami, kad išeiviai grįžta namo, kuria čia savo ateitį, pradėtų labiau vertinti tai, ką turi. Tokio centro aptarnavimui reikėtų nemažai žmonių – atsirastų darbo vietų. Išeiviai, čia gyvendami, leistų savo uždirbtus pinigus šilumai, benzinui, drabužiams, vaistams – atsirastų papildomų galimybių verslui. Po 2.5 metų Europos Sąjungos piliečiai turės teisę pirkti Lietuvos žemę (Lietuvos teisingumo ministras teigia, kad tai daryti jie gali jau dabar, bet žemės ūkio ministras nesutinka). Nei išeivijos, nei Lietuvos lietuviai pirkdami žemę tada nepajėgs varžytis su turtingais vokiečiais, anglais, lenkais. Jeigu išeivijos lietuviai greitu laiku nepastatys Lietuvoje Pasaulio Lietuvių Namų, tai labai didelė galimybė, kad toje vietoje ateityje išdygs danų kiaulidžių kompleksai ar ES šiukšlynai.

Aš savo sūnaus klasėje mačiau paraginimą: „Siek žvaigždžių, jeigu tau žvaigždžių pasiekti ir nepavyktų, tai bent jau mėnulį pasieksi.“ Taigi ar mes, išeivijos lietuviai, galime susivienyti, sudėti viską (laiką, gabumus, pinigus), ką turime, į vieną vietą ir sukurti Pasaulio Lietuvių Namus, kurie taptų visų išeivių tėviškės namais? Kviečiu JAV Lietuvių Bendruomenės valdybą savo susirinkime apsvarstyti mano pasiūlymą ir, jeigu jis priimtinas, imtis konkrečių žingsnių jį įgyvendinti. Vienas žmogus negali daug ko pasiekti, bet susibūrę ir gerai susiorganizavę mes galime tapti jėga, paliekančia pasaulio lietuvių ir Lietuvos istorijoje pėdsaką.

Piketas prie Švietimo ir mokslo ministerijos

JONAS ČESNAVIČIUS

2011 metų rugsėjo 5 d. prie Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerijos susirinko piketo rengėjai ir dalyviai. Tarp dalyvių buvo „Tauro“ apygardos partizanas Vytautas Masiškis, iš Kazlų Rūdos atvyko Algis Čibirka, „Tauro“ apygardos „Žalgirio“ rinktinės partizano Vlodo Čibirkos-Vilko vaikaičiai, buvę tremtiniai, Sąjūdžio atstovai.

Piketuotojai prie Švietimo ir mokslo ministerijos jau ne pirmą kartą kelia reikalavimus įvesti į mokslo programą privalomą Pasipriešinimo sovietinei okupacijai istorijos mokymą. Dėl to ne kartą buvo tariamasi su ministerijos atsakingais tarnautojais, rengti Sąjūdžio atstovų susitikimai su atsakingais darbuotojais.

Pasipriešinimo istorijos dėstymo programos įdiegimą ne vieną kartą svarstė buvusių politinių kalinių, tremtinių, Laisvės kovų dalyvių bei Sąjūdžio atstovai vyriausybėje, Seime, Švietimo ir mokslo ministerijoje. Ariogalos sąskrydyje Dubysos slėnyje „Su Lietuva širdy“ 2010 m. rugpjūčio 7 d. buvo priimtas kreipimasis „Dėl Pasipriešinimo istorijos dėstymo“. Šių metų rugpjūčio mėn. 6

d. Ariogalos sąskrydyje ir vėl buvo kalbama ir prašoma įgyvendinti 2010 m. rugpjūčio 7 d. priimtą kreipimąsi.

Tačiau į visus šiuos reikalavimus dėmesys nebuvo atkreiptas. Klausimo sprendimą bandoma nutylėti. Pastebėtina ir tai, kad prie piketuotojų nepriėjo nė vienas ministerijos tarnautojas. Atrodo, kad ministerijos darbuotojai prisilaiko griežto valdžios muštravimo nesivelti į jos nepalaimintas diskusijas.

Simboliška, jog prie ministerijos tebestovi Liudo Geros paminklas, įprasminantis sovietinio švietimo paveldą, nepagarbą Lietuvos laisvės kovotojams. Juk tas pats Gira, nors dalyvavo Nepriklausomos Lietuvos valstybės kūrime, tačiau, artėjant 1940 metams, savo nuostatas pakeitė ir pradėjo bendradarbiauti su sovietų okupantais. Dalyvavo „liaudies seime“, okupantų sukurptoje delegacijoje važiojo į Maskvą parvežti „Stalino saulės“. Po to tapo LTSR švietimo liaudies komisaro pavaduotoju, dalyvavo griauinant patriotišką Lietuvos švietimo sistemą. Ne be jo žinios Lietuvos mokytojai buvo tremti į Sibiro vergovę.

Nukelta į 11 psl.

Su tikra širdgėla ir nusiminimu skaičiau paskutinių kelių dienų amerikietišką spaudą apie garsioje, netoli Čikagos esančioje Fermi vardo laboratorijoje veikusio subatominių dalelių greitintuvo „Tevatron“ sustabdymą. Enrico Fermi (1901–1954) buvo italų kilmės amerikietis, pirmasis mokslininkas sušaldęs atomą.

Dar tik prieš mėnesį ar du NASA užvertė vieną erdvių tyrimo lapą, kai į Žemę grįžo paskutinis erdvėlaivis „Atlantis“, paskutinį kartą į Tarpvalstybinę erdvių stotį nuskraidinęs jai ir jos įgulai reikalingas medžiagas. Nuo tos dienos amerikiečiai pasitraukė, ir stoties aprūpinimą paliko rusams.

Štai tau! O dabar ir dar vienas Amerikos mokslų ir technologijos pasaulyje žingsnis atgal. Susirūpinęs „Chicago Sun-Times“ vedamasis taip pranašauja ir perspėja NASA ir Amerikos valdžią: „Atsisakyti tolimiesnio erdvių tyrimo yra klaidinga ekonomika. Didžiosios galybės visuomet turi atlikti didelius darbus, ir kai jos to atsisako, jos nustoja būti didžiosios.“ Bet ką daryti, jei Amerikos užmojai dideli, o pinigų – nėra?

Branduolinės fizikos srityje JAV gal jau ir atsiliko, kai 2009 m. lapkritį netoli Ženevos, Šveicarijos-Prancūzijos pasienyje, europiečiai atidarė naują, net 17 mylių ilgumo greitintuvą „Large Hadron Collider“ (LHC), savo galimybėmis gerokai pralenkusį Fermi laboratorijos greitintuvą. Kai jau po mėnesio naujasis kolosas viršijo JAV greitintuvą, pasiekdamas

Tiek daug užmojų, o tiek mažai pinigų

ALEKSAS VITKUS

iki to nematytą subatominių dalelių srauto intensyvumą, juo susidomėjo apie 50 Fermi mokslininkų, palikę Ameriką, ir persikėlę į Europą.

Kas yra ta Čikagos vakariniame Batavia priemiestyje prieš beveik 30 metų įkurta Aukštosios fizikos mokslinių tyrimų laboratorija? Ji užima didelį, maždaug dešimties kv. mylių plotą DuPage ir Kane apskrityse. Joje iki šiol dirbo per 2,000 mokslininkų, o jos pagrindinė puošmena yra (tiksliau – buvo) „Tevatron“ subatominių dalelių greitintuvas.

Rato formos, keturių mylių ilgumo požeminiame tunelyje iki minus 450 laipsnių pagal F atšaldyti superlaidumo magnetai siunčia protonus, kurie lėkdamai beveik šviesos greičiu, susiduria su priešinga kryptimi skrendančiais antiprotonais, suskildami į dar smulkesnes dalelytes. Taip mokslininkai sudaro dirbtines sąlygas, kurios jiems turi padėti suprasti medžiagos mažiausių dalelių paslaptis.

Taip mokslininkai per daugelį metų atrado tokias daleles kaip kvarkus, mesonus, neutrinus ir kitus, kurių teoretinis aprašymas ir supratimas tapo doktorato temomis tūkstančiui daktaro (PhD) mokslinio laip-

snio siekiantiems mokslininkams.

Laboratorijos direktorius Pier Oddone tuo didžiuojasi ir svajoja ateityje pradėti kitus projektus, kurie, deja, gali kainuoti šimtus milijardų dolerių, kurių valstybė šandien neturi ir blaškosi ieškodama, kaip juos gauti. JAV Kongreso atstovė iš Hinsdale, IL, respublikonė Judy Biggert pastebi, jog „Mokslas yra tikras pramonės variklis, sukuriantis darbo vietas mūsų vaikams ir vaikėčiams.“

Bet pirmiau reikia subalansuoti biudžetą, mokėti bent nuošimčius už padarytas milžiniškas skolas. Mokesčių mokėtojai, net ir milijardieriai, tikrai neskuba sutikti su mokesčių pakėlimu grynai mokslo, ir dar taip sunkiai suprantamo, reikalams, ypač kai nesimato aiškiai apčiuopiamos betarpiškos naudos. O šių laikų sudėtingos technologijos dėka mokslinė pažanga tėra įmanoma tik sutikus, kad bus reikalingi milijardus dolerių siekiantys planai ir biudžetai.

Kai vieni mokslininkai gilinasi į mažiausių medžiagos dalelių paslaptis, kiti svajoja geriau pažinti daug didesnius objektus, kaip pvz., Marsą, Jupiterį ar net pačias toli-

miausias planetas ar žvaigždes. Noras pažinti, kas mus supa, lieka toks stiprus. 1990 m. į erdves paleistas „Hubble“ teleskopas mokslininkams padėjo suprasti galaktikų pradžią. „Hubble“ darytos nuotraukos jiems atvėrė visą virtualią dar niekada nematytą ir iki šiol neišsivaizduojamą pasaulio platybį.

Dar būdamas gimnazistas, žinojau, kad Saulės sistemoje skrieja 11 dangaus kūnų – devynios planetos, mėnulis ir saulė. „Hubble“ „tą paveikslą“ visiškai sugriovė. Atsirado daug naujų planetų, nors „Hubble“ dėka ir praradome vieną Plutono, apie kurį prieš keletą metų buvau rašęs „Drauge“. Pasirodė, jog Plutonas yra tik viena iš 1,000 tolimų kūnų, kurių dauguma yra gerokai didesni už jį. Todėl mokslininkai nus-tojo Plutoną vadinti planeta.

JAV ir kitų kraštų mokslininkai turi daug planų testuoti savo mokslinius tyrimus, tikėdamiesi, kad nauji atradimai savo nauda žmonijai daugiau nei apsimumės. „Yra pinigų, ar ne, – sakė Florida senatorius, demokratas Bill Nelson – kiekvieno amerikiečio krūtinėje dega ugnis tyrinėti pasaulį ir toliau“. Tikėkimės, kad pagerėjus šiuo laiku merdintiniai Amerikos ekonomikai, ta ugnis juos prives prie naujų laimėjimų.

Aleksas Vitkus – iš profesijos inžinierius. Buves dviejų PLB valdybų, IX PLB seimo, LE, PLC bei ALIAS narys. Lietuviškoje išeivijos spaudoje bendradarbiauja jau ketvirtį šimto metų. 2007 m. gavo JAV LB Kultūros tarybos spaudos darbuotojo premiją.

Mąstyti leidžiama apie viską, net apie toli nuo tikrovės esančius klausimus.

Kartais net sapnai išsipildo, tai ką sakyti apie įvairias svajones? Mąstyti ir planuoti tinka visiems, ypač gero siekiantiems. Tad ir Lietuvai nekenktų, jei kiekvienam rūpėtų jos rytdiena.

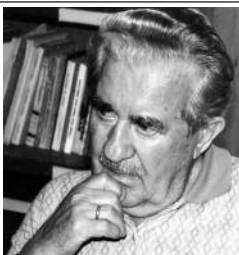
Lietuvą varsto šiurpūs vėjai. Ji nesilaiko tvirtai ant kojų, kenčia ir gali ateityje suklupti, jei nesusimąstys ir nepravėrs akių.

Lietuvos valstybinė struktūra yra buvusios žiaurios aplinkos ir neatsakingų, ypač savanaudžių asmenų kūrinys. Pradžioje, skubant okupacijos lankus sulaužyti, kitaip gal nebuvę galima elgtis. Tačiau dabartinę tvarką tiktų pataisyti. Bet kas iš dabartinių Lietuvos žymėnų drįstų kokią nors pataisą siūlyti? Tokio drąsuolio turbūt nėra, nes kaita galėtų ir jį patį nemaloniai paliesti. Juk kiekvienos kaitos pradžia yra pavojinga.

Postmodernizmas visiškai atmeta „mitus“. Jo pasirinkta malonumo ir Absoliutaus Niekio adoracija man ir gal kai kuriems kitiems vargšams atrodo kaip nihilizmo duobė. Nukrikščionintas gyvenimas traukia į dvasinį sunykimą. Juk malonumo medžioklė gali paskatinti vagystes, kyšius, korupciją, kontrabandą, sukčiavimą, apgavystę, gobšumą, žadėdama šviesias dieneles. (Ne vienam šiuos pažadus jau tęsė.) Ir gražių moterų, vyrų gaudynės, šeimyninė neištikimybė, vaikų atsižadėjimas, svetimoterystė, abortai yra malonumo technologijos vaisiai. O pavydas, žmonių bendravimo baimė, įtarinėji-

Malonumai ir Absoliutus Niekas

VYTAUTAS VOLERTAS

mai – ar laimės ir meilės pumpurėliai? Lietuvą apglėbusi postmodernizmo dvasia leidžia žygiuoti keliu, nuo kurio pašalinti visi „mitai“ – Dievas, tėvynė, dekalogas, tiesa ir teisingumas.

Kas įvyko su pilietiškumo auklėjimu? Kur jo, buvusių prezidentų išgarsinto, net savanoriškas religijos pamokas išstūmusio, vaisiai? Kur Lietuvoje nukištas dėmesys jaunimui? Dora yra arši kovos priemonė prieš korupciją ir ištisą eilę kitų „valstybinių ir visuomeninių tradicijų“, šandien išgalėjusių. Mums turėtų būti nesvarbu, kaip į tai žiūrima Europoje, Amerikoje ar Antarktidoje, nes už visus kontinentus mums daugiausia rūpi savi namai. Juos galima ir reikia laikyti ne tik patraukliais, bet ir švariais net slapčiausiuose užkampiuose.

Taigi kas atsitiko, kad pernai Anglijoje studijas pradėjo per 1,300 lietuvių? O kiek kituose kraštuose? Šalis užia dėl ekonominių sunkumų, o jaunuolių tėvai (gal ir patys jaunuoliai) turi pinigų svetur išleisti. Kas atsitiko su mūsų aukštosiomis mokyklomis? Klaipėda, Šiauliai, Kaunas, Vilnius yra arčiau nei Londonas net Seirijų ar Lazdijų gyventojams. Kitur geriau kaip Lietuvoje – štai kas atsitiko, toks galvojimas drabsto

lietuvius svetur po tamsius ir šviesius užkampius pasaulyje.

Tautinio auklėjimo stoka prisidėjo genant jaunimą iš Lietuvos. Visi užsienyje studijas pradėdą vidurinių išsilavinimą gavo nepriklausomybę atkūrusioje Lietuvoje. Tačiau kai kurie jų net Lietuvos himno žodžių nemoka... O kiek jau rinkta Seimų? Kiek praleista vyriausybė su švietimo ministrais? Kiek gerbta prezidentų? Nei Prezidentūrą valdęs LKP vadas, nei šlepečių dėka ten įėjęs amerikietis jaunimo tautiniu auklėjimu nesidomėjo. Jie atrado kosmopolitinį pilietiškumą, štai kas.

LAIŠKAI

DAR KARTĄ APIE „LITHUANIAN HERITAGE“

Rugsėjo 22 d. „Drauge“ Nijolė Balčiūnienė, aprašydama „Lithuanian Heritage“ stovyklą Dainavoje surašė klaidingą informaciją apie jos įsteigimą. Norėdama patikslinti cituoju Rimos Polikaitytės-Birutienės mintis iš leidinio „Dainava 40“:

„1960 m. pavasarį Jadvyga Damušienė pakalbino Detroit gyvenantį Vyčių pirmininką R. Boris savo organizacijos lietuviškai nebekalbantiems vaikams suruošti stovyklą

Dainavoje. Ponia Damušienė stovyklai paruošė programą ir jai vadovavo. <...> Po 1965 m. 'Lithuanian Heritage' stovykla nustojo egzistuoti iki 1978 m. (kada) ponia Damušienė ir vėl užsiėmė 'Lithuanian Heritage' stovyklos ruošimu Dainavoje. Ji šioms stovykloms vadovavo su keleto metų pertrauka iki 1993 m. Norėdama pailsėti ji 1993 m. programos ruošos ir vadovavimo darbus perdavė Rimai Polikaitytei.“

Gražina Kriaučiūnienė
Lansing, MI

TELKINIAI

New Haven, NJ

Vasara – atostogų metas, arba svečiai iš Lietuvos

SIGITA ŠIMKUVIENĖ

New Haven ir jį supančių miestelių lietuvius irgi lanko draugai, giminaičiai iš Lietuvos. Parodyti tikrai turime ką – visame pasaulyje garsią mokslo įstaigą Yale universitetą su jo ypatingomis bibliotekomis ir net keturiolika įvairių mokyklų, gražių gamtos kampelių. Gyvename tarp New York ir Boston. Važiuodami į pietus po pusantros valandos pasiektume didžiausią Amerikos miestą New York. Pasuktume į šiaurę – kelionė į Boston truktų dvi valandas. Esant tokiai palankiai geografinei padėčiai, svečiams patogų ir daug ką pamatyti, ir pakeliauti.

Pas Auriką ir Marką Esposito viešėjo verslininkas iš Biržų Jonas Vireliūnas ir jo duktė Vaida, VU studentė. Mūsų namuose lankėsi gimnazistė Ieva Ripinskytė iš Šiaulių. Taip jau sutapo, kad šie žmonės daug laiko praleido kartu lankydami nuostabius mūsų mažos valstijos kampelius, grožėjosi kaimyninės Massachusetts valstijos miestais, aplankė New York, pasidžiaugė miškingos ir kalnuotos Vermont valstijos miesteliais ir gamtovaizdžiais.

Svečiai domėjosi viskuo: lietuvių statytomis bažnyčiomis, Neringos stovykla, meno galerijomis, jiems buvo smagu susitikti su kitais lietuviais. Mums buvo proga aprodyti įžymias vietas, supažindinti su čia veikiančiomis lietuvių organizacijomis.

Daugiau pabendravusi nutariau pakalbinti **Vaidą Vireliūnaite**.

– **Vaida, kas tave labiausiai nustebino Amerikoje, kas patiko?**

– Pirmiausia buvau labai nustebinta, kad čia yra tokių lietuviškų vietų. Labai patiko paviešėti Putnam miestelyje, kur pastatytas Nekalto Prasidėjimo Šventosios Mergelės Marijos vienuolynas ir įsikūrusios seselės kazimierietės. Kokį nuostabų darbą jos atlieka: auklėja vaikus religine dvasia Neringoje, globoja senelius gilioje senatvėje (J. Matu-

laičio namai). Įdomus ir įspūdingas ALK'os muziejus, kuriame sukaup-tas nesuskaičiuojamas įžymių lietuvių veikėjų archyvų lobynas. Lietuvių pastatytos bažnyčios su puikiais lietuviškais vitražais, lietuviškomis aukotojų pavardėmis. Teko dalyvauti ir šv. Mišiose Švč. Trejybės bažnyčioje, kuri pastatyta prieš 110 metų Hartford mieste – Connecticut valstijos sostinėje.

Apsilankiau Vermont valstijoje esančioje lietuviškoje stovykloje Neringa. Ten vasaroti suvažiavę lietuvių vaikai mokomi lietuviškų tautiškų tradicijų. Visus stovyklavimo darbus jie pradeda su ryto malda. Jų vadovai – jauni energingi žmonės. Keletą jų teko sutikti tą pačią dieną stovykloje iš Lietuvos, kiti – vietinių lietuvių palikuonys, kuriems lietuvių kalba, kultūra, visas dvasinis gyvenimas įskiepytas iš pat mažens.

Neringoje susipažinau su Dainora Kupčinskas, sesele Margarita, Aldona Lingertaitiene ir kitais. Teko susitikti ir pabendrauti su buvusiu stovyklautoju Pauliumi Manomaičiu, ką tik grįžusiu iš karinės tarnybos Afganistane. Džiaugiuosi susipažinusi ir su Ieva Ripinskyte, kuri atvyko savanoriauti iš Lietuvos, ir kitais.

– **Kokį įspūdį padarė lietuviška stovykla? Ar norėtum padirbėti joje kitais metais?**

– Man būtų didelė ir neįkainojama patirtis. Žinau, kad tai gana atsakingas darbas, bet man patinka dirbti su vaikais. Būtų puiki proga susipažinti su naujais žmonėmis ir kartu dirbti, labai džiaugiuosi, kad tai katalikiška stovykla. Baigusi Biržų „Saulės“ gimnaziją, studijuojau Vilniuje informacijos vadybą. Dešimt metų studijavau muziką Vlodo Jokubėno muzikos mokykloje. Man didelę įtaką padarė mama, buvusi muzikos mokytoja. Penkerius metus buvau ir esu Biržų Jono Krikštytojo parapijos jaunimo iniciatyvinės grupės narė. Kartu su jaunimu organizuojame stovyklas, padėdame ruošti parapijos renginius, giedame jau-

Ieva Ripinskytė, seselė Margarita, Vaida ir jos tėvelis Jonas Vireliūnas.

nimo šv. Mišiose, dalyvaujame katalikiškuose renginiuose.

– **Vaida, kodėl tau taip svarbu dalyvauti bažnytiniuose renginiuose?**

– Visų pirma, esu užauginta religingoje šeimoje, patinka dirbti komandoje. Susitikimuose ir renginiuose sutinku įdomių žmonių. Mėgstu muziką ir džiaugiuosi, kad savo talentą galiu panaudoti ten, kur man labai patinka, – giedoti ir groti šv. Mišiose.

Didžiulį įspūdį paliko New Haven mieste įsikūręs garsusis Yale universitetas su įdomia architektūra ir pasaulinio garso bibliotekomis.

Teko daugiau laiko praleisti Yale universiteto Teisės mokykloje, kurioje studijavo ir keli Amerikos prezidentai.

Man ir tėveliui labai patiko universiteto Meno galerija (Art gallery of Yale), kurioje nuostabiai praleidome laiką apžiūrinėdami originalius garsių pasaulio dailininkų darbus.

– **Kokie įspūdžiai iš pirmos kelionės?**

– Džiaugiamės, kad turėjome galimybę aplankyti savo artimus draugus, pamatyti įdomią šalį, įsitikinti, kaip čia gyvenama.

Sužinojome apie lietuviškas organizacijas, veikiančias jau daugiau negu šešiasdešimt metų. Viena tokių – stipri ir daug lietuvių vienijanti Lietuvių Bendruomenė. Nustebome pamatę, kad čia daugiau lietuvių negu pačioje Lietuvoje. Skaitėme „Draugą“ – seniausią išeivijos laikraštį, taip pat „Amerikos lietuvi“, bendravome su lietuviais, kurie visi be galo buvo draugiški ir dėmesingi mums.

Gerbiamą **Joną Vireliūną** prašiau tarti keletą žodžių ir prisistatyti skaitytojams.

– Gyvenu Biržuose, nors esu kilęs iš Kupiškio, mat žmona biržietė. Pirmus dešimt vedybinio gyvenimo metų praleidę Rygoje, grįžom į Biržus ir apsisostom prie gražaus Širvenos ežero. Savo dideliame name įrengiau svečių namus, turime pokylių salę, pirtį, teniso aikštyną. Vienu metu galime priimti penkiolika svečių. Dažnai jų sulaukiame ir iš Lietuvos, ir iš kitų šalių.

Mielai visus naujus ir senus savo pažįstamus ir kitus norinčiuosius pasisvečiuoti šiauriniame Lietuvos kampelyje kviečiu į mūsų svečių namus. Elektroninio pašto adresas: pastasadresasvalijo2@gmail.com

Cicero, IL

Paminėtas Šv. Antano parapijos šimtmetis

Šokio sukuryje – Šv. Antano parapijos klebonas Sergio Solis.

Jono Kuprio nuotr.

Palikę Tėvynę Lietuvą ir atkakę į svetingą šalį, mūsų tautiečiai neužmiršo turėto tikėjimo. Atvykus nebuvo kur glaustis, nebent prie svetimų bažnyčių. Padėtis vertė ieškoti išeities, statyti namus savo Dievui ir žmonėms. Žmonių pasiryžimas buvo milžiniškas, nes tuo metu uždirdavo nedaug.

1911 metais Cicero mieste ir jo apylinkėse gyvenantys lietuviai pradėjo statyti savo bažnyčią bei susirinkimų salę ir išlaikė iki šių dienų. Apylinkėje klestėjo lietuvių ir buvo daug nuveikta Lietuvos laisvinimui.

Bet gyvenimas nestovi vietoje. Vieniems pasitraukus, jų vietą užima kiti. Sumažėjus lietuvių tikinčiųjų, jų vietą užėmė meksikiečiai. Reikia džiaugtis, kad bažnyčia nenuariauta kaip, pavyzdžiui, lietuvių Šv. Jurgio bažnyčia.

Šimtmečio minėjimą „Cristal sky“ pokylių salėje organizavo lietuvių ir meksikiečių tikintieji. Lietu-

vių komitetui vadovavo ilgametė šios parapijos lankytoja ir Cicero miesto gyventoja Birutė Zalatorienė. Minėjimą pradėjo parapijos klebonas Sergio Solis, valgius palaimino kunigas Kęstutis Trimakas, pasveikino ALT'o pirmininkas Saulius Kuprys.

Suruošti minėjimą daug kainuoja, buvo renkamos aukos. Leidžiant programų knygutę daug pasidarbavo Milda Šatienė. Iš aukotojų pažymėtini šie: Nelia Paulauskaitė, Marius Prapuolenis, Leonas ir Viktoras Šatai, Palaimintojo Šv. Jurgio Matulaičio misija, Marija Utz, Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapija, Lietuvių Fondas, Jaunimo centro taryba ir valdyba, „Draugas“, sekmadienių kavos būrelis ir daugelis kitų, kuriems yra svarbi ši parapija.

Meninę programą atliko lietuvių tautinių šokių grupė „Suktinis“. Sudomino ir meksikiečių tautinių šokių šokėjų bei muzikantų pasirodymas.

Antanas Paužuolis

Parodos Prezidentūroje rodiniai.

A. Vaškevičiaus nuotr.

Istorinėje Prezidentūroje – sporto laimėjimų paroda

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Jau istorija tapo neseniai Lietuvoje surengtas Europos krepšinio čempionatas. Verslininkai džiaugiasi, kad jis leido nemažai uždirbti, krepšinio gerbėjai liūdi, kad skaudus pralaimėjimas nedidelės Makedonijos, kur gyvena vos 2 milijonai žmonių krepšininkams nustūmė lietuvius nuo apdovanojimų pakylas. Prieš čempionatą tikėtasi, kad Lietuvos komanda yra pajėgi iškovoti bent jau bronzos medalius, tačiau dabar džiaugiamasi ir tuo, kad ji iškovojo teisę žaisti atrankos varžybas dėl patekimo į olimpinės žaidynės Londone 2012 metais.

Krepšinio gerbėjai liko ištikimi komandai ir tada, kai galimybė laimėti medalius išslydo iš rankų. Nusivylimo būta daug, bet niekas nekaltino nei žaidėjų, nei trenerių. Reikėjo matyti, koks buvo žiūrovų entuziazmas naujojoje „Žalgirio“ arenoje Kaune, kai lietuviai žaidė jau nieko nelemiančias rungtynes dėl 5 vietos su Graikijos komanda.

Plojimai, šūksniai arenoje buvo tokie garsūs, o Lietuvos himno giedojimas toks skambus, kad tuo negalėjo atsistebėti visi čempionatą stebėję svečiai iš užsienio. Ir po tų varžybų minia skandavo mūsų krepšininkams „ačiū“, „ačiū“. Galima tik įsivaizduoti, kas būtų dėjęsi šalyje, jei mūsų krepšininkai būtų užlipę ant apdovanojimų pakylas.

Šio čempionato išvakarėse Kaune, istorinėje Prezidentūroje atidaryta išpūdinga paroda „Ir stok už garbę Lietuvos! Lietuvos sportininkų pasiekimai 1918–1940 m.“ Joje – 160 įvairiausių sportinių apdovanojimų, kurių daugelį sporto mėgėjai gali pamatyti pirmą kartą. Unikali ir vertinga įvairiose tarptautinėse varžybose iškovotų prizų kolekcija yra saugoma Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus fonduose.

Iš pradžių sporto varžybose apdovanojimų nebūdavo teikiama – komandų kapitonai tik apsikeisdavo atminimo ženklais. Dažniausiai tai būdavo įvairios taurės, kurias nukaldino žinomi meistrai. Taurė pasirinkta turbūt dėl to, kad dar Antikos laikais olimpiečiams dovanodavo aliejaus amforose, kurių forma priimena taures. Taurė yra ir reikšmin-

gos akimirkos simbolis, svarbus ir Paskutinės vakarienės metu, žinoma yra ir Likimo taurė.

Senieji prieškario apdovanojimai gerokai skiriasi nuo dabartinių – jie labai grakščių formų, pagaminti iš brangių medžiagų, yra įvairių įmantrių formų. Iki karinės Lietuvos teikti sporto apdovanojimus buvo tapusi mada – Lietuvos politikai steigė savo apdovanojimus, nuo jų neatsiliko ir žinomi verslininkai. Apie 1935–1940 metus buvo atsiradusi tautinių sporto apdovanojimų mada – tai molinės ar porceliano merginų figūrėlės tautiniais drabužiais, nacionaliniais raštais puoštos lėkštės, alaus bokalai. Jie daug puošnesni, pagaminti iš brangesnių medžiagų nei dabar dažnai teikiami prizai.

Prezidentūroje veikiančios parodos pasididžiavimas – antrajame Europos krepšinio čempionate Rygoje 1937 metais mūsų krepšininkų iškovotas Latvijos prezidento Karlo Ulmanio įsteigtas apdovanojimas – sidabrinė lėkštė bei po dvejų metų Kaune vykusio čempionate iškovota prezidento Antano Smetonos įsteigta ir grafiko Jono Burbos nukaldinta sidabrinė dėžutė, papuošta gintaru. Moterų krepšininkių antrosios vietos laimėjimą primena Romoje gauta marmurinė-bronzinė Romos vilkės skulptūra.

Šioje parodoje, kuri veiks ir visus ateinančius metus, atsispindi visas Lietuvos istorinis paveldas, galima stebėti, kaip sportas tarpukaryje tapo patriotinio ugdymo sudėtine dalimi. Čia galima suprasti, kodėl būtent krepšinis yra toks svarbus lietuviams, o norintys gali ir pamėginti įmesti į krepšį, ir nusifotografuoti su garsiojo krepšininko Prano Lubino atvaizdu.

Ši paroda surengta Prezidentūroje Kaune neatsitiktinai – prezidento institucijos ir sporto ryšiai buvo svarbūs ir tarpukariu, ypač šaliai vadovaujant prezidentui Antanui Smetonai. Prezidentas apdovanodavo įvairių sporto šakų atletus: buvo įteikiami Prezidento apdovanojimai automobilių ralio „Aplink Lietuvą“ dalyviams, žirgų sporto, teniso turnyro nugalėtojams, šaudymo, estafetinio bėgimo rungčių nugalėtojams, futbolo, tarptautinės jachtų regatos bei 1939 m. Europos vyrų krepšinio čempionato nugalėtojams.

Angelė Karnius, gyvenanti Saint Petersburg, FL, pratęsdama metinę „Draugo“ prenumeratą paaukojo laikraščio išlaidoms sumažinti 50 dol. Esame Jums labai dėkingi.

Talino fotografijos festivalyje ir lietuvių darbai

Taline – Europos kultūros sostinėje spalio 5–29 d. vyksta 2011 m. Talino fotografijos mėnuo, kuriame pristatomi ir šiuolaikinės Lietuvos fotografijos atstovai.

Talino fotografijos mėnuo yra tarptautinis fotografijos ir videomeno festivalis, kurį organizuoja Estijos fotografinio meno asociacija. Didžioji Fotografijos mėnesio programos dalis vyks 2011 m. spalio mėnesį – tai parodos ir renginiai, tyrinėjantys fotografinių medijų galimybes, ribas ir erdvinis saitus.

Talino fotografijos mėnesio programoje – parodos, renginiai, paskaitos ir filmų peržiūros. Tarp festivalio įdomybių yra personalinė Boris Michailov paroda Talino parodų rūmų galerijoje. Taip pat dvi grupinės parodos, užimančios pagrindines Talino meno erdves, – BEYOND („Look at my face: my name is Might Have Been“; „I am also called No More, Too Late, Farewell“) Kumu meno

tografijos bruožų. Fotografinio meno permąstymas bus vėliau pristatytas knygoje kartu su fotografinio meno apžvalga 2000–2010. Be to, vyks fotografijų festivalis su specialiuoju svečiu Gusztáv Hámos (DE), parodos butuose ir daug kitų renginių.

Pagrindinę festivalio temą „Natūrali magija“ įkvėpė lotynų kalbos terminas „magia naturalis“. Jis įvardija optikos dėsnius, t. y. fizinę atvaizdo prigimtį, tačiau turi ir antiją, poetiškesnę reikšmę, nusakančią fotografinio atvaizdo ir žiūrėjimo patirties žavesį. Festivalio parodos nagrinėja skirtingas fotografinių medijų ypatybes – gyvavimą ir jo sąlygas, sąsajas su erdve ir laiku.

Festivalio renginiai – paskaitos, filmų peržiūros ir ekskursijos – skirti pabrėžti kritinę atvaizdo galią ir vizualinio raštingumo svarbą.

„Norėtume, kad mūsų festivalis išjudintų vietinį fotografiją ir videomeną, padrasintų galvoti apie foto-

muziejuje, kuruojama Adam Budak (AT), ir „Generation of the the Place: Image, Memory and Fiction in the Baltics“ Talino parodų rūmuose (Kunstihoon), kuruojama Vytauto Michelkevičiaus (LT). Pastarojoje parodoje dalyvauja 9 jauni Estijos, Latvijos ir Lietuvos menininkai, naudojančios fotografiją, o kuratorius bando apibrėžti „Vietos kartą“ ir surasti specifiskų vietai Baltijos fo-

grafiją ir geriau ją suprasti, ir svarbiausia, pristatytų puikią programą su visame pasaulyje pripažintais fotografijos ir videomeno profesionalais“, – sako Marge Monko, Talino fotografijos mėnesio meno direktorė.

Daugiau informacijos apie programą ir atidarymų datas galima rasti čia www.fotokuu.ee

Bernardinai.lt

LIETUVOS PARTIZANŲ GLOBOS FONDUI AUKOJO

- \$1,000** Gražina Liautaud, Chicago, IL (viso \$14,000); Andrius ir Vilija Kiršonis, Malibu, CA (viso \$5,800).
 - \$500** Maksiminas Karaška, Fredericksburg, VA (viso \$2,850); Algis ir Angelė Raulinaičiai, Burbank CA (viso \$1,200).
 - \$400** Dr. Vincas ir dr. Renata Variakojytė Staniškiai, Burr Ridge, IL (viso \$2,300).
 - \$200** Vytautas ir Eglė Dudėnai, Palm Beach Gardens, FL (viso \$600); Gražina Seduikytė Joyce, Dover, MA; dr. Romualdas Kriaučiūnas, Lansing, MI (viso \$2,101); JAV LB St. Petersburg apylinkė per Loretta Kynas, South Pasadena, FL (viso \$1,000); Stasys Tamulionis, St. Petersburg, FL (viso \$700); Aldona Šmulskštienė, Chicago, IL (viso \$3,150).
 - \$100** Stanley Vanagūnas, Tucson, AZ (viso \$300).
 - \$50** Danuta Baltramonaitis, Chicago, IL (viso \$815); A. ir S. Bartkus, Countryside, IL (viso \$125); Leonas Bildušas, Tyler, TX (viso \$155); Midland Federal Savings bankas, Chicago IL (viso \$700); Bruno Mikėnas, Woodridge, IL (viso \$470); Rūta Monoenko, Webster, NY (viso \$70); Rimantas ir Stasė Ramanauskai, Lemont, IL (viso \$450); Jonas ir Birutė Svera; Bloomfield Hills, MI (viso \$375).
 - \$30** Joana Danilevičius, Chicago, IL (viso \$230); Mary Krauchunas, Chicago, IL (viso \$80); Jonas Ruzgys, Anaheim, CA (viso \$100).
 - \$25** Vytautas ir Asta Reitneris, Orland Park, IL (viso \$45); Zenonas Vieraitytis, Chicago, IL.
 - \$20** Veronika Bubnienė („Draugo“ 104 Nr. buvo atspausdinta – Veronika Bobinienė), Chicago, IL (viso \$100); Casimir Matonis, Sun City, AZ (viso \$120); Connie Venckus, Oak Lawn, IL.
 - \$10** William Montvilo, Ozone Park, NY (viso \$40).
 - \$5** Richard Urnežis, Mokena, IL (viso \$40).
- Širdingai dėkojame visiems gausiai aukojusiems Lietuvos Partizanų Globos fondui.

Lietuvos Partizanų Globos fondas (L.P.G. fund)
2711 West 71st Street, Chicago, IL 60629

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

Aptarta branduolinės energetikos ateitis

Vilnius/Tokijas (ELTA) – Su Japonijos užsienio reikalų vyresniuoju parlamentiniu viceministru Ryuji Yamane susitikusi Seimo pirmininkė Irena Degutienė aptarė branduolinės energetikos ateitį, domėjosi Japonijos požiūriu į energetikos išteklių įtaką ekonomikai.

Anot Seimo spaudos tarnybos pranešimo, Lietuvos parlamento vadovė susitikime klausė, ar pasikeitė Japonijos Vyriausybės požiūris į branduolinę energetiką po kovą šią šalį užklupusio cunamio ir jo sukeltų avarių Fukušimos atominėje elektrinėje.

„Pastaruoju metu vis pasigirsta naujų abejonių dėl atominių elektrinių ateities, jų perspektyvų. Ar Japonija yra suformulavusi oficialų požiūrį į branduolinės energetikos perspektyvas, jos ateitį“, – klausė I. Degutienė.

R. Yamane informavo I. Degutienę, kad šiuo metu Japonijos Vyriausybė rengia dokumentą, kuriame bus atskleistas Japonijos požiūris į branduolinės energetikos ateitį šioje šalyje, šios energetikos šakos įtaką ekonomikai.

„Šis Japonijos Vyriausybės dokumentas turėtų būti baigtas ir pristatytas visuomenei kitais metais. Tačiau jau dabar galiu pasakyti, kad dokumento projekte daug dėmesio skiriama skirtingų energijos išteklių balansui, tačiau pabrėžiama, kad branduolinė energetika yra nepaprastai svarbi siekiant išlaikyti mūsų ekonomiką konkurencingą“, – sakė

Japonijos užsienio reikalų viceministras.

Jis pažymėjo tikįs, kad, nepaisant abejonių, pastaruoju metu kilusių dėl branduolinės energetikos perspektyvų, Japonijos visuomenė pritars tolesnei atominės energetikos plėtrai ir siekiams branduolinę energetiką paversti saugesne.

Seimo pirmininkė susitikimo metu iškėlė ir Lietuvos gyventojams itin aktualų klausimą dėl elektros energijos kainų bei domėjosi, koks yra iš skirtingų išteklių gaminamos elektros energijos kainų skirtumas.

Japonijos užsienio reikalų vyresnysis parlamentinis viceministras atkreipė dėmesį, kad skirtingos kilmės elektros kainos savikaina skiriasi iki aštuonių kartų.

„Nors kainų skirtumas yra ištis didelis, mes privalome rasti tinkamą pusiausvyrą ir išnaudoti tiek atsinaujinančius gamtos resursus, tiek branduolinę energetiką bei užtikrinti, kad mūsų pramonė galėtų konkuruoti su gamintojais iš kitų valstybių ne tik kokybe, bet ir kaina“, – sakė Japonijos Vyriausybės atstovas.

Pasak Japonijos Vyriausybės ir ekspertų skaičiavimų, brangiausiai kainuoja saulės energijos pavertimas elektra, hidroelektrinių gaminama energija kainuoja du kartus mažiau, vėjo jėgainių elektros kaina – keturis kartus mažesnė, o atominių elektrinių gaminamos energijos savikaina yra net 8 kartus žemesnė nei saulės energijos jėgainių produkcija.

V. Urmana džiugino Uzedom festivalio klausytojus

Vilnius („Lietuvos rytas“) – Operos dainininkės Violetos Urmanos koncertas su vienu geriausių Vokietijos orkestrų atviliojo į Baltijos jūros salą Uzedom ir jo karališkąją didenybę Prūsijos prinčą Georg Friedrich su žmona.

„Mums pasisekė, kad Lietuvos ambasadoriais festivalyje sutiko tapti V. Urmana ir David Gering, – „Lietuvos rytui“ kalbėjo Uzedomo festivalio ikūrėjas ir direktorius Thomas Hummel. – Lietuva neatsitiktinai jau antrą kartą yra mūsų šventės partnerė. Mus žavi jūsų šalies muzika ir kultūra.

Vokietijai ir Lenkijai priklausančioje Baltijos jūros saloje jau 18-us metus rengiamas festivalis kasmet pristato vienos iš dešimties Baltijos jūros regiono šalių muziką. Lietuvai ši garbė teko ir 2000 metais. Tačiau šiemet lietuviška programa kur kas solidesnė.

Nuo jaunuolių nutįsusiais megstiniais iki išsipuošusių aristokratų – tokią margą publiką praėjusį šeštadienį privilegio lietuvių primadonos V. Urmanos balsas į kulminacinį Uzedom festivalio koncertą buvusios elektrinės pastate įrengtoje didžiulėje salėje.

K. Urbanski diriguojamo orkestro ir V. Urmanos klausėsi apie pusantro tūkstančio žmonių, suvežtų festivalio autobusais iš visos Uzedom salos.

G. Maciejewski nuotr.

Nobelio ekonomikos premiją gavo du amerikiečių mokslininkai

AFP, BNS ir Irytas.lt – Amerikiečiai Thom Sargent ir Christopher Sims laimėjo 2011 m. Nobelio ekonomikos premiją. Premija buvo įteikta už priežasties ir pasekmės makroekonomikoje empirinius tyrimus.

Apdovanojimą, kurio oficialus pavadinimas – Švedijos valstybinio banko ekonomikos mokslų premija Alfredo Nobelio atminimui, teikiantis komitetas nurodė, kad 2011 m. laureatai išplėtojo metodus, padedančius atsakyti, kaip ekonomikos augimas ir infliacija yra veikiami laikino palūkanų padidėjimo arba mokesčių sumažinimo.

68 metų Th. Sargent ir to paties amžiaus Ch. Sims šiuos tyrimus nepriklausomai atliko praeito amžiaus 8-ame ir 9-ame dešimtmetyje. Jiedu pasidalys 10 milijonų Švedijos kronų (3,8 mln. litų) premiją.

Nobelio ekonomikos premija yra

New York University ekonomikos profesorius Thomas J. Sargent – vienas iš Nobelio premijos laureatų.

„Reuters“ nuotr.

paskutinė šiemet paskirta Nobelio premija, kurią minėdamas trijų šimtų metų jubiliejų švedų išradėjo ir verslininko Alfredo Nobelio atminimui įsteigė Švedijos centrinis bankas „Riksbank“.

Lenkijoje premjero D. Tusk liberalai išsaugojo valdžią

„TV Polonia“, BNS, ELTA ir Irytas.lt – Lenkijos visuotinių rinkimų beveik galutiniai rezultatai patvirtina, kad premjero Donald Tusk liberalioji partija tapo pirmąja šioje šalyje, laimėjusia rinkimus antrą kart iš eilės po komunistinio režimo žlugimo 1989 metais.

Suskaičiavus balsus 99,2 proc. apylinkių paaiškėjo, kad už D. Tusk Pilietinę platformą (PO) sekmadienį balsavo 39,2 proc. rinkėjų.

Ši partija surinko daugiau balsų už visas kitas, tačiau neužsitikrino pakankamos daugumos, kad galėtų viena sudaryti vyriausybę.

Antroje vietoje liko buvusio premjero Jaroslaw Kaczynski konservatyvioji „Įstatymo ir teisingumo“ partija, surinkusi 29,9 proc. balsų.

D. Tusk ankstesnės koalicijos

partnerė Lenkijos liaudies partija, kurią labiausiai palaiko kaimo gyventojai, užsitikrino 8,4 proc., o naujasis kairysis Palikot judėjimas, vadovaujamas ekscentriško politiko ir verslininko Janusz Palikot – 10 proc. balsų.

Į Seimą taip pat pateko opozicinis Demokratinis kairiųjų aljansas, kurį palaikė 8,3 proc. balsavusių rinkėjų.

Valdžios partiją tradiciškai parėmė vakarinės ir centrinės vaivadijos, taip pat dauguma didelių miestų. Pasiektas rezultatas suteikia partijai kiek daugiau kaip 200 deputatų mandatų Seime, kuriame yra 460 vietų. Senate, preliminariais duomenimis, ji turės 63 vietas iš 100.

Rinkėjų aktyvumas siekė 48,63 procento.

„Alma littera“ įmonių grupė tęsia savo plėtrą Baltijos šalyse

Vilnius (ELTA) – „Alma littera“ įmonių grupė – viena didžiausių knygų leidybos ir prekybos grupė Baltijos šalyse – plečia savo veiklą šiame regione. Antrinė „Alma litteros“ įmonė Estijoje „AlmaliiEst“ šį mėnesį išleido pirmąjį žurnalo „National Geographic“ numerį estų kalba. Žurnalas leidžiamas pagal Nacionalinės geografinės draugijos „Almai litterai“ suteiktą licenciją.

„Šiais metais Estijoje įsteigta mūsų bendrovė „AlmaliiEst“ – antrasis mūsų žingsnis kaimyninėse šalyse, dar pernai įkūrėme antrinę „Didžiojo žaidimo“ bendrovę Latvijoje SIA „RD Baltic“. Šiuo metu svarstome ir kitus plėtros planus“, – sako „Alma littera“ įmonių grupės valdybos pirmininkas Arvydas Andrijauskas.

„Almos litteros“ ir Nacionalinės geografinės draugijos vadovybės derybos dėl „National Geographic“ žurnalo estiškojo varianto išleidimo vyko nuo šių metų pavasario.

„Tik per pirmąjį spalio savaitgalį estiškojo „National Geographic“ buvo parduota daugiau kaip 75 proc. į prekybą išvežto tiražo. Džiaugiamės tokiu sėkmingu „National Geographic“ startu Estijoje ir tikime, kad kaimyninėje šalyje jis bus toks pat populiarus kaip ir Lietuvoje“, – sako „National Geographic“ projektui Lietuvoje ir Estijoje vadovaujantis Donatas Vilimas.

Bendras pirmojo „National Geographic“ numerio tiražas Estijoje siekia 15,500 egz. Lietuvoje „National Geographic“ leidžiamas nuo 2009 m. spalio 15,000 egz. tiražu.

„Alma littera“ įmonių grupei taip pat priklauso UAB „Alma littera“, UAB „Šviesa“, UAB „ALG knygynai“, valdanti „Pegaso“ knygynų prekinį ženklą, taip pat UAB „Konferencijų ir audiovizualinės sistemos“, UAB „AL valda“, UAB „Arpresa“, Latvijos įmonė SIA RD Baltic ir Estijos bendrovė „AlmaliiEst“.

ŠVENTADIENIS

28 Eilinis sekmadienis

Tiesos pažinimo reikšmė

GIEDRIUS SAULYTIS

Pradedant Naujojo amžiaus „pranašais“ ir baigiant populiarių atlikėjų dainų tekstais, šandien garsiai deklaruojama, jog svarbiausia – tik tikėti. Anot „Švyturio“ reklamos, – „tikėk, kuo tiki“. Nesvarbu, ar tikima savo neišnaudotais potencialais, ar visatos energija, ko-kiu nors dievu, ar lietuvišku alumi. Svarbiausia ne tikėjimo turinys, bet veiksmas. Šioms tendencijoms pasi-duoda ir krikščionių bažnyčios.

XX a. viduryje tikėjimo veiksmo pabrėžimas, pradėjęs plisti sekmi-ninkų ratuose, gal kiek ir pasitarna-vo asmeniškam Dievo patyrimui ska-tinti, tačiau netruko virsti tikėjimo klišėmis, „sveikatos ir sėkmės“ pseu-do evangelija, iš esmės priešinga Naujojo Testamento raidei ir dvasiai. Mokymas tikėjimo dėsnių, kuriuos perpratę krikščionys gali patirti bib-linius stebuklus, buvo svetimas apaš-talams. Nors jų rankomis buvo daro-mi dideli ženklai ir stebuklai, tačiau mokydami bažnyčią Kristaus apašta-lai pabrėždavo ne juos. Savo laiškuose Paulius nė sykio nepriekaištauja bažnyčioms dėl stebuklų stokos, ta-čiau beveik kiekviename savo pamo-kyme ragina siekti šventumo. Palygi-nus apaštalo Pauliaus ir kai kurių mokytojų, šiandien vadinančių save apaštalais, mokymus paaikšėja, jog vieni nuo antrų yra nutolę kaip dan-gus nuo žemės.

Šiame straipsnyje norėčiau pa-sigilinti į pastoraciniuose Pauliaus laiškuose besikartojančią temą – ga-nytojišką priedermę mokytį tiesos. Nagrinėdamas 1 ir 2 laiškus Timotie-jui bei Laišką Titui, aptariančius įvairius ganytojiškos tarnystės as-pektus, aptikau, jog bene pagrindi-niu apaštalo rūpesčiu buvo sveiko mokymo išsaugojimas ir perdavimas ateities kartoms.

Neįsivaizduoju krikščionybės be tiesos pažinimo siekio. Būtent jo dė-ka bažnyčioje nuolatos vyksta įvai-rūs atsinaujinimo sąjūdžiai bei vys-tosi teologinė mintis. Tiesa padeda apsivalyti nuo praeities nuodėmių bei paklydimų, net jei kuriuo nors laikotarpiu jais rėmėsi oficiali krikš-čionybės pozicija. Šių pamąstymų tikslas nėra kurios nors vienos šių dienų doktrinos palyginimas su Nau-jojo Testamento mokymu, bet apskri-tai tiesos pažinimo skatinimas, bū-dingas ganytojiškiems Pauliaus pa-mokymams.

Tiesos žodis atgimdo sielą nau-jam gyvenimui. Tiesos šviesoje ap-tinkame nuodėmę ir pradedame ja bjaurėtis. Susilietimas su tiesa paža-dina teisumo troškulį. Tiesa atveria tai, kas buvo paslėpta. Chaosą tiesa paverčia darna. Tiesa dovanoja išgel-bėjimą, o išgelbėjimas – tiesos paži-nimą. Pauliaus teologijoje tiek išgel-bėjimas, tiek tiesos pažinimas yra vyksmas, prasidedantis tuomet, kai, patikėjusi Kristumi pirmą kartą, siela patiria gelbstinčią malonę, o pasibaigiantis tada, kai Dievas pa-šaukia ištobulintą sielą pas save. Tiesos pažinimas nėra vien mentali-nis procesas. Tiesa neateina vien į galvą ir nepatiriama tik širdimi. Tie-sa persmelkia visą žmogaus esybę – protą, emocijas, valią. Tiesa pašven-

tina ir ugdo. Skirtumas tarp Pau-liaus įvardintų „kūniškų“ ir „dvasi-nių“ krikščionių (1 Kor 3, 1–4) glūdi būtent tiesos pažinime arba jo stoko-je. Dvasiškai nebrandūs tikintieji lengvai pasiduoda mokymų vėjams ir apgaulei, vedančiai į paklydimą (Ef 4, 14). Kita vertus dvasingesnis krikščionis jau geba atskirti gera nuo blogo, tiesą – nuo melo ir pasi-priešinti klaidos dvasiai (Hbr 5, 14). Krikščionis, įgydamas vis daugiau tiesos pažinimo, sutvirtina savo, kaip Dievo vaiko, pašaukimą ir išrinkimą.

Paulius tvirtai tikėjo, jog krikš-čioniškas dvasingumas ne tik neat-siejamas nuo tiesos pažinimo, bet ir tapatus jam (Tit 1, 1). Reikšminga tai, jog Paulius savo apaštališką pašau-kimą apibūdina kaip tikėjimo ir tiesos mokytojo. Ne vien tikėjimo, bet ir tiesos. Be tiesos, kaip ir be sąžinės, tikėjimas iškrypsta (1 Tim 1, 19-20). Jaunuosius savo bendražygius apaš-talas išpėja, jog jie susidurs su tikėji-mo mokytojais, praradusiais tiesos nuovoką (1 Tim 6, 5). Pastoraciniai Pauliaus laiskai gan detalai atsklei-džia paklydimo anatomiją. Pradžioje gimsta noras vadovauti. Nors tai, anot Pauliaus, geras siekis (1 Tim 3, 1), tačiau bendruomenės ganytojui[1] keliami labai aukšti doroviniai rei-kalavimai, tarp kurių yra ir gebėji-mas mokytį (1 Tim 3, 2). Akivaizdu, jog norint kitus mokytį, reikia pa-čiam mokytis. Todėl tinkamą ganyto-ją Paulius apibūdina kaip tvirtai besilaikantį „patikimo žodžio kaip buvo išmokytas, kad sveiku mokymu sugebėtų ir paraginti, ir įtikinti prieštaraujančius“ (Tit 1, 9).

Mano galva, pagrindine klaidžia-mokslų plitimo priežastimi laikyti-na visų pirma ne judaizmo ar hele-nizmo įtaka, bet žmogiškos ambicijos ir arogancija. Šventumo stoka iš-kreipia tiesą. Iškreipta tiesa gimdo klaidžiamokslus. Klaidintojai tiki, tačiau jų tikėjimas – ne evangelinis. Jų protas, anot Pauliaus, yra suge-dęs, o tikėjimas – netikęs (2 Tim 3, 8).

Įdomioje studijoje *Taip sako Viešpats?* John Bevere nagrinėja klai-dingų pranašysčių žalą Amerikos charizminėms bažnyčioms ir teigia, jog būtent krikščionių įgeidžiai iššaukia klaidingas pranašystes. Pra-našas, anot Bevere, būdamas jautrus žmogiškosios sielos „virpesiams“, pats pakliūna į tinklą ir pataikauja nuodėmingiems savo klausytojų po-linkiams, pranašaudamas ne iš Dievo Dvasios, bet sulig jų kūniškais lū-kesčiais. Neretai taip atsitinka dėl baimės prarasti finansinį išlaikymą. Kitaip tariant, klausytojų nuodė-mingumas iššaukia klaidingas pra-našystes, o šios, kūniškiems lūkes-čiams suteikdamos religinio turinio, – „taip sako Viešpats“ – dar labiau suvedžioja krikščionis.

Taigi klaidžiamokslų sėkmės garantu buvo ir išlieka nuodėminga žmogaus prigimtis. Siūlydami religi-ją be kryžiaus, sėkmę be atgailaujan-čios širdies ir tikėjimą be tiesos, klai-dingi mokytojai susilaukia nemažai pasekėjų. Tačiau galiausiai trium-fuos ne jie (2 Tim 3, 9), o ta Kristaus baž-nyčios dalis, kuriai Dievas suteikė at-gailą ir tiesos pažinimą (2 Tim 2, 25).

Parengta pagal www.bernardinai.lt

Be palapinės – į Harry Potter parką

GRAŽINA KRIAUCIŪNIENĖ

Nr. 12

Septyniolikmetė anūkė Audra – rašytoja

Ir vėl kaip košmaras Florida valstijoje, sutemo, lietus pila, kelias – vos matomas. Po gero pusvalandžio, kai įvažiavome į Indiana, pasidarė lyg ir šviesiau. Po kiek laiko ir lietus apstojo. Punktualiai ketvirtą valan-dą beldmės į sūnaus Aido duris. Nu-stebome radę patį šeimininką na-muose. Aidas jau treči metai kovoja su vėžio liga. Neilgam mes jį turėsi-me, tad kiekvienas susitikimas labai brangus. Tuo tarpu meldžiamės ste-buklo ir prašome kitų už jį pasimels-ti. Už poros minučių grįžo Audra iš mokyklos. Šįmet ji baigia gimnaziją.

Anūkė Audra pasirašo mums savo knygą.

Būdama aštuntame skyriuje pradėjo rašyti, rasdama laiko rašė keletą metų. Audra rašė apie jaunuolių tarpusavio santykius, pabrėždama draugystės svarbą. Jos knyga „Crown of Dreams“ šįmet pagaliau išvydo die-nos šviesą. Truko laiko surasti spaustu-vę, kuri susidomėjo knyga, nors atrenkami tik 8 proc. gautų rankraščių. Po to dar metus dirbo su redaktore. Šiandien prašėme autore mums knygą pasirašyti. Grįžus na-mo, kai kurie pasiliko vakaroti, žiū-rėti krepšinio rungtynes, o man buvo gera proga pasivyti „Naisių vasarą“. Ryte mūsų laukė penkių valandų kelionė į namus.

Iš anglų kalbos vertė Zita Marienė

Per visą šią kelionę lyginau H. Potter vertimus skirtingomis mis Mat prieš septynerius metus „Drauge“ skaičiau, kad Lietuvoje įvyko penktos Harry Potter knygos prista-tymas lietuvių kalba ir labdaros auk-cionas. Apsidžiaugiau, nes kaip tik tuo metu mus aplankyti planavo marčios brolis. Tad užsiprašiau lau-tuvių pirmą knygą, o jis, būdamas geros širdies, atvežė visas penkias! Pasitaikius pirmai progai griebiau skaityti, tiesiog šiurpas nukrėtė, kaip prastai išversta. Pirmiausia užkliuvo žodžiai „išsišiepė“, „nusišiepė“ vietoje „grinned“, „satisfied smile“. Taip per visą knygą nepaste-bėjau nė vienos šypsenos. Labai pasi-piktinau tikrinių daiktavardžių ver-timu. Susidarė vaizdas, kad pati ver-tėja nežino, ką su jais daryti: vienur paliko originalą, kitur prikabino lie-tuvišką galūnę, tai vėl žodį išvertė į

lietuvių kalbą, galiausiai pati sugal-vojo naujadarą, kuris nieko bendro neturi su originalu. Kadangi neži-nau, kokios taisyklės galioja ver-čiant, nusipirkau pirmąją Harry Potter knygą prancūzų ir lotynų kal-bomis. Tad dabar turiu keturias tos pačios knygos versijas skirtingomis kalbomis ir su skirtingais pavadini-mais: „Harry Potter and the Sorce-rer’s Stone“ (Harry Potter ir burti-ninko akmuo), „Harrius Potter et Philosophi Lapis“ (Harry Potter ir filosofo akmuo), „Harry Potter a L’ecole Des Sorciers“(Harry Potter burtininkų mokykloje), „Haris Pote-ris ir išminties akmuo“. Neaišku, iš kur vertėja ištraukė išminties akme-nį, nes knygoje akmuo priklausė filo-sofui/burtininkui. Su keliomis išim-timis prancūzų ir lotynų kalbose var-dai palikti originalūs. Kadangi loty-nų kalbos gramatika panaši į lietu-vių, tai ir vardai linksniuojami, ta-čiau pavardės paliktos be pakeitimų – be galūnių. Na, o lietuviškas verti-mas – tikra maišatis. Abbott, Hannah tapo Hana Abate, „Bones, Susan – Zu-zana Kaulininkė, „Boot,Terry” – Ter-ris Batas, Patil pasiliko Patil, Harry tapo Poteriu, tačiau Justin tapo Džias-tinu, o ne Justinu. Taip pat George tapo Džordžu, o ne Jurgiu. Kitur vaikai ant duonos tepė „dže-mą“, šiukšlės dėjo į „konteinerius,”ėjo į „holą“. Neaišku, kokiais sumeti-mais viena iš pagrindinių veikėjų Hermione Granger pavadinta Her-miona Įkyrėle. Tai tikras pasišai-pymas iš darbščios mergaitės.

Knygoje aprašomoje mokykloje vaikai buvo suskirstyti į keturis ben-drabučius, tačiau lietuviškai jie buvo pavadinti „koledžais“. „Slytherin“ bendrabutis tapo „Klastūnynu“, nors „slither“ reiškia „šliaužti“, tad gal „žaltynas“ būtų labiau tikęs, kaip prancūziškame vertime „Serpent-tard“. Kadangi J. K. Rawlings vardus parinko pritaikydama juos prie veikėjų veiksmo, tai jų neatsakingas vertimas panaikina numatytą poveikį. Mįslingas Tom Riddle tapo Ridliu, taip nubraukiant implikuotą reikš-mę. Magijos skyriaus pirmininkas Cornelius Fudge tapo Kornelijumi Karamele. Matyt, vertėja nežinojo, kad „fudge“ taip pat reiškia „suve-džioti, suklastoti“, o jis būtent taip ir elgėsi. Nežinojo, kad „human finger-nails“ yra nagai, todėl rašė „žmonių pirštai“. Liūdniausia, kad vertėja įvedė vulgarumus, kurių knygoje nebuvo. Pirmiausia Draco Malfoy perkrikštytas į Draką Smirdžią. Ši pavardė kilo nuo lotyniško žodžio „maleficus“, reiškiančio „piktadarį“, nes jis ir visa jo giminė tokie ir buvo. Tuo tarpu lietuviškas variantas yra „smirdžius“. Ar tai turėjo vaikams būti juokinga? Frazė „out of the way“ tapo „pasitrauk, snargly“. Gal Lietuvoje taip vaikus ir apšaukia, bet knygoje to tikrai nėra. Nėra ir „šunio šūdo“, kuris atsirado išvertus „so-mething unpleasant“. Gaila, kad ver-tėja ar skubėdama, ar nesuprasdama žodžių reikšmės, taip subjaurojo knygą lietuviukams. Belieka tik pri-siminti Hogwarts mokyklos šūkį: „Draco dormiens nunquam titillan-dus“.

Pabaiga.

SVEIKATA

Žemas kraujo spaudimas:
liga ar bėda?

Hipotenzijos požymiai

Ne tik aukštas, bet ir žemas kraujo spaudimas – hipotenzija (*hypotension*) – sukelia nemažai sveikatos negalavimų. Arterinis kraujospūdis – tai kraujo slėgis į vidinę arterijų sienelę. Kad kraujas pasiektų vidaus organus, širdis turi išstumti jį tam tikru spaudimu. Normalus suaugusio žmogaus kraujospūdis yra apie 120/80 milimetrų gyvsidabrio (mm Hg) stulpelio.

Hipotenzija yra tokia organizmo būklė, kai sistolinis (viršutinis) kraujo spaudimas neviršija 100 mm Hg stulpelio, o diastolinis (žemutinis) – 60 mm Hg. Sistolinis kraujospūdis rodo širdies susitraukimo metu sukurtą spaudimą, o diastolinis – spaudimą kraujagyslėse tarp širdies susitraukimų. Esant žemam kraujospūdžiui sulėtėja kraujo apytaka, širdis, smegenys ir kiti organai blogiau aprūpinami krauju, sumažėja bendras organizmo tonusas. Žmogus jaučiasi mieguistas, vangus, jam silpna, dažnai svaigsta galva. Hipotenzija dažniausiai vargina jaunas 20–40 metų moteris. Vyrų šiuo negalavimu skundžiasi kur kas rečiau.

Dauguma linkę manyti, kad hipotenzija – ne liga, o tik tam tikra organizmo būklė, nes kai kurių žmonių žemas kraujo spaudimas būna visą gyvenimą, jų organizmas yra prie to prisitaikęs. Tačiau kitus žemas kraujo spaudimas vargina, jie skundžiasi galvos svaiguliu ir skausmu, nemiga, širdies veiklos sutrikimais. Tokie žmonės dažniausiai būna išblyškę, apatiški, kartais fizinio krūvio metu gali atsirasti dusulys. Moterims hipotenzija gali sukelti menstruacinio ciklo sutrikimų.

Žmonės, turintys žemą kraujospūdį, paprastai neigiamai reaguoja į atmosferos slėgio, temperatūros, oro drėgnumo pokyčius. Įtakos jų savijautai turi ir paros metas. Jie dažnai atsikelia vangūs, nepailsėję, būna nedarbingi, geriau pasijunta išgėrę kavos. Dienos viduryje jų gyvybinis tonusas vėl sumažėja. Rytais jų kūno temperatūra dažnai būna mažesnė už normalią.

Kraujo spaudimas gali sumažėti sergant kai kuriomis širdies, kraujotakos, infekcinės ligomis. Tokiais atvejais gydoma ne ne hipotenzija, o ją sukėlusi liga. Jei žemas kraujo spaudimas vargina, nuolat jaučiatės prastai, patartina kreiptis į gydytoją. Nors nuolatinis žemas kraujo spaudimas nėra pavojinga gyvybei būklė, tačiau nesimant jokių priemonių daly prisidėti nuovargis ir depresija. Pavojingas yra staigus kraujospūdžio kritimas patyrus šoką, staiga gausiai nukraujavus per operaciją ar dėl

traumos. Tokiais atvejais būtina skubi kvalifikuota medicinos pagalba.

Padedą tinkama mityba

Geriau jaustis hipotonikams padeda tinkama ir visavertė mityba. Kasdien reikia valgyti augalinių produktų – vaisių, daržovių, riešutų, grūdų, įvairių sėklų. Šiame maiste yra daug vertingų medžiagų: baltymų, nesočiųjų riebalų rūgščių, vitaminų, mineralų, duodančių organizmui gyvybinės energijos, padedančių kovoti su hipotenzija. Bet apdoroti grūdai (refined), „balti“ (white) miltai, balta duona, balti ryžiai, perdirbtas maistas, dirbtiniai saldikliai, cukraus perteklius (ypač kuku-rūzų sirupas – high fructose corn syrup) gerokai atima energijos, kartu – ir fizinės bei psichinės sveikatos.

Žmonėms, turintiems žemą kraujo spaudimą, patartina socialiai pusryčiauti. Rytais būtų gerai valgyti riebesnio bei suresnio maisto, prieš pietus ir vakarienę – ko nors užkasti, kad organizmas nuolat gautų energijos. Porcijos turėtų būti nedidelės. Pageidautina vartoti daugiau maisto produktų, kurie turtingi geležies: jautienos, kepenėlių, pupų, džiovintų abrikosų, razinų, vyšnių, slyvų, obuolių, morkų. Taip pat patartina rinktis produktus, turinčius folio rūgšties: lašišą, tuną, sardines, kopūstus. Kraujospūdį didina ir kraujotaką gerina bananai, riešutai, žaliosios ir aitriosios paprikos.

Raktas į sveikatą – gyvenimo būdas

Medikai pataria žmonėms, turintiems žemą kraujo spaudimą, aktyviai ir sveikai gyventi: laikytis dienos režimo, gerai pailsėti, miegoti 9–10 valandas, nuolat mankštintis, vaikščioti, sportuoti.

Prabudus ryte nešokti staigiai iš lovos. Reikėtų keletą kartų pasiražyti, šiek tiek pasimankštinti dar lovoje judinant rankas ir kojas, „važiuojant dviračiu“. Naudinga palenkti galvą žemyn tarsi norint pažiūrėti, kas yra po lova, ir taip išbūti 1–2 minutes. Patartina išgerti stiklinę iš vakaro prie lovos atsinešto vandens. Visa tai padės išjudinti kraujotaką. Dar reikėtų pasėdėti minutę ant lovos krašto sunėrus rankas ant sprando ir sukiojant galvą kairėn bei dešinėn.

Po tokio pasiruošimo kraujo apytaka pagyvėja ir atsistojus nesvaigsta galva. Tada jau laikas pasimankštinti, apsiprausti kontrastiniu dušu, pamasažuoti kaklo sritį. Kontrastinį dušą reikia pradėti nuo prausimosi karštu vandeniu 2 minutes, paskui 1 minutę šaltu. Procedūrą pakartoti 3 kartus (baigti šaltu vandeniu). Visą kūną ištrinti minkštu rankšluosčiu. Kontrastinis dušas pagyvina kraujo cirkuliaciją, kartu stiprina kraujagysles.

Po tokių rytinių procedūrų patariama išgerti kavos ar stiprios arbatos.

Parengta pagal www.sveikaszmogus.lt, <http://ligos.sveikas.lt>, www.infomed.lt

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

ATLANTIC Express Corp. 1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Air Freight

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Trucking

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Albinas Markevičius, gyvenantis Santa Monica, CA, pratęsdamas metinę „Draugo“ prenumeratą paaukojo laikraščio išlaidoms sumažinti 50 dol. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

Astrida Pauperas, gyvenanti Oak Lawn, IL., kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė mums 50 dol. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

SIŪLOME 10% METINIŲ PALŪKANŲ

Jūsų investicija yra apsaugota Nekiļnojamu Turtu.

Dėl smulkesnės informacijos skambinkite tel. 630-965-6608

Investuojate ne daugiau kaip 65–70 proc. visos turto vertės.

Ilgametė patirtis ir daug laimingų klientų.

SIŪLO DARBĄ

Bombay Chopsticks restoraną, Hoffman Estates, ieško patyrusių ir profesionalių padavėjų pilnam etatui. Anketas pildyti 1521 W. Schaumburg Rd, Schaumburg, IL. Treč.-Penkt. nuo 10 v. r. iki 18 v. v.

South side intermodal trucking company looking for experienced CDL drivers. 80% drop and hook. Call Mr. White at 815-834-9090.

Tarptautinėje konferencijoje Vokietijoje – diasporos funkcijos kelyje „Demokratijos link“

Rugsėjo 20–22 dienomis Vokietijoje, lietuviškoje Rennhofo pilyje, įvyko tarptautinė konferencija „Demokratijos link: efektyvi diasporos pagalba“ („Going democratic: effective support by the diaspora“). „Democracy and Diaspora“ (sutrumpintas pavadinimas) bendrai diskusijai bei patirties sklaidai subūrė Lietuvos, Baltarusijos, Moldovos ir Ukrainos diasporų Vakarų Europoje vadovus ir intelektualus. Reaguojant į Vidurio Rytų Europos regiono politinius įvykius ir tendencijas, pirmuoju tokio pobūdžio renginiu buvo siekiama įtraukti minėtų posovietinių valstybių diasporas į visuomenės gyvenimą, pilietinės visuomenės kūrimą ir demokratinį vertybių sklaidą savo kilmės šalyse, šioms diasporoms perduodant lietuvių bendruomenių Vakarų Europoje patirtį. Konferenciją organizavo Europos lietuvių kultūros centras Vokietijoje (ELKC) bei Vytauto Didžiojo universitetas (VDU). Projektą rėmė LR užsienio reikalų ministerijos Vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai programa.

Nors šalys skirtingos, patirtis panaši

Konferencijoje dalyvavo lietuvių, baltarusių, moldovų bei ukrainiečių bendruomenių ir organizacijų vadovai iš Jungtinės Karalystės, Airijos, Prancūzijos, Estijos bei Vokietijos. Paskaitų, kūrybinių dirbtuvių bei apskritojo stalo diskusijų metu jie įgijo žinių apie demokratiją ir jos sėkmingo veikimo mechanizmus, susipažino su kitų organizacijų taikomomis veiklos bei plėtros galimybėmis, pasidalino istorine patirtimi bei konkrečiai aptarė, kaip galima prisidėti prie demokratinio procesų pažangos bei pilietinių iniciatyvų kūrimo savo kilmės šalyse.

Konferenciją antradienio vakarą oficialiai atidarė ir jos dalyvius pasveikino Europos lietuvių kultūros centro direktorius Rimas Čuplinskas. Įvadinę paskaitą „Bežemių Tėvynės ilgesys. Egzilinės patirtys“ („Native realm of the homeless. Experiences in exile“) skaitė Kaune veikiančio Lietuvių išeivijos instituto direktorius prof. Egidijus Aleksandravičius.

Konferencijos programą paskaita „Kaip lietuviškasis liberalizmas gali padėti pavergtoms Rytų Europos tautoms“ („How Lithuanian liberalism can help the oppressed and lost peoples of Eastern Europe“) pradėjo JAV lietuvių ir Lietuvos žurnalistas, VDU Išeivijos studijų centro darbuotojas Mykolas Drunga. Baltarusijos diasporą Europoje ir jos veiklą konferencijos dalyviams pristatė Estijoje gyvenantis organizacijos „Naujasis Baltarusijos kelias“ („New Way for Belarus“) įkūrėjas ir vadovas, diasporos aktyvistas Pavel Marozau. Apie Moldovos situaciją, emigraciją ir jos funkciją prisidedant prie šalies demokratinimo procesų kalbėjo Prancūzijoje gyvenantis mokslininkas, aktyvus Prancūzijos moldovų bendruomenės narys dr. Dorin Duscias. Ukrainos diasporos veiklą Didžiojoje Britanijoje pristatė Ukrainiečių instituto Londone direktorius Andy Hunder.

Lietuva, Baltarusija, Ukraina ir Moldova – komunistinės Europos šalys, jungiamos bendro siekio įvesti arba skatinti demokratiją, tačiau šiame procese pasiekusios labai skirtingus etapus. Moldova ir Ukraina nepriklausomybę, kaip ir Lietuva, atgavusios 1991 metais, tačiau šiame procese vystosi sunkiau ir yra purtomos įvairių politinių krizių. Baltarusija vis dar suspausta diktatūros gniaužtų ir tiek politiškai, tiek ekonomiškai stip-

riai atsilieka nuo kitų Europos šalių. „Nors kiekviena konferencijoje atstovaujamų šalių yra skirtingame bendro tikslo siekio etape, jų diasporos istorija ir patirtys visgi labai panašios. Atradę tiek daug paralelių, diasporos atstovai gali lengviau pasidalinti patirtimi, kitų patarimus efektyviau pritaikyti savo veikloje“, – rytinės sesijos rezultatus komentavo ELKC direktorius Rimas Čuplinskas.

Reikia dėmesio naujesiems emigrantams

Popietė buvo skirta gyvam jaunimo dialogui ir praktinėms užduotims, kurios turėtų tiesioginį ir efektyvų poveikį perspektyviai diasporos bendruomenių ir organizacijų veiklai. Kūrybinę dirbtuvę, apžvelgiančią demokratijos teoriją ir identifikuojančią netikėtus jos trūkumus, surengė Europos humanitarinio universiteto Vilniuje prorektorius, politologas dr. Darius Udrys. Apie korupcijos paplitimą posovietinėse valstybėse bei jos žalą

Konferencijos „Democracy and Diaspora“ dalyviai.

demokratinimo procesams kalbėjo „Transparency International“ Lietuvos skyriaus direktorius Sergejus Muravjovas. Skaidrios ir kokybiškos žiniasklaidos svarbą siekiant kurti demokratiniais pagrindais grįstą valstybę pristatė VDU Viešosios komunikacijos katedros profesorė Aukšė Balčytienė. Paskaitų bei kūrybinių dirbtuvių metu vyko aktyvios diskusijos, dalyviai dalinosi sėkminga patirtimi ir praktiniais pasiūlymais. Prieita išvada, kad toks dalijimasis patirtimi pagilina kiekvienos šalies diasporos žinias, praplečia veiklos galimybes, todėl labai reikalingas. VDU Pasaulio lietuvių akademijos koordinatore Vida Bagdonavičienė nagrinėjo diasporų ir tėvynės šalių bendrų

Europos lietuvių kultūros centro direktorius Rimas Čuplinskas atidaro konferenciją.

veiksmų galimybes, interesų bendrumus ir skirtumus.

Šiuo metu Vakarų Europos valstybėse jau gyvena ir į jas kasmet dėl skirtingų priežasčių iš sovietinių šalių išvyksta didelis skaičius aktyvių žmonių. Jie kuria savo bendruomenes ir organizacijas, tačiau ne visi turi pakankamai patirties ir įgūdžių, kad pajęgtų veiksmingai išlaikyti aktyvius ryšius su savo tėvyne, prisidėti kuriant demokratinės permainas, jos labai panaudoti savo gebėjimus ir Vakaruose įgytą patirtį. „Visos šios šalys susiduria su didžiule masine emigracija ir kuria strategijas emigrantus įtraukti į šalių gyvenimą. Manau, jog šalių ateitis didele dalimi priklausys būtent nuo jų veiklos ir kontakto su savo tėvyne. Džiaugiuosi, jog pavyko šioms aktyvistams sukurti unikalią platformą bendrai diskusijai bei patirties sklaidai, jog galime ugdyti aktyvius, kompetentingus ir operatyviai veikiančius atskirų šalių diasporų lyderius, kurie užsienyje artiku liuotų savo tėvynės interesus, vykdytų nacionalinį lobizmą, atstovautų šalies interesams užsienio žiniasklaidoje, keltų šalies įvaizdį, padėtų jai integruotis į Europą“, – projekto svarbą vertina R. Čuplinskas.

Vokietijos lietuviai – vieni vieningiausių

Lietuvos diaspora Vakarų Europoje nuo seno buvo ir yra itin aktyvi ir turi ilgametę bendradarbiavimo su tėvyne įvairiose srityse patirtį. Rennhofo pilis šio projekto vykdymui pasirinkta neatsitiktinai. Ši aplinka šalims partnerėms suteikė galimybę gyvai susipažinti su ilgus metus sėkmingai vykdomomis veiklomis bei pasisemti patirties. Romuvos sodyba su Rennhofo pilimi, Vasario 16-osios gimnazija, Europos lietuvių kultūros centru, Lietuvių kultūros institutu bei Vokietijos lietuvių bendruomenės ir Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos būstinėmis yra faktinis ir simbolinis lietuvių židinys Vakarų Europoje. Vokietijos lietuvių bendruomenė – viena seniausių, stipriausių ir vieningiausių lietuvių bendruomenių Europoje. Lietuvos okupacijos metais Rennhofo pilis buvo tapusi neoficialia Lietuvos ambasada laisvame pasaulyje, čia buvo vykdoma aktyvi politinė ir šviečiamoji veikla, kovojama už Lietuvos laivę; Lietuvai atgavus nepriklausomybę, čia veikiančios organizacijos rūpinasi Lietuvos įvaizdžio kūrimu, šalies meno ir kultūros sklaida, tarptautinių projektų inicijavimu ir dvišalių santykių gerinimu, taip toliau sėkmingai prisidedamos prie Lietuvos demokratijos stiprinimo ir tarptautinio tarpusavio supratimo.

Projekto organizatoriai ketina išleisti lydinį mokslinį leidinį anglų kalba bei, įvertinę tokio pobūdžio forumo svarbą, panašius suvažiavimus rengti kasmet ir į juos įtraukti kuo daugiau įvairių šalių diasporos atstovų. Ilgainiui tikimasi renginių dalyvius suburti į Vidurio Rytų Europos šalių diasporų atstovų tinklą Vakarų Europoje, kuris taptų analitine migracinių procesų tyrimų kalve ir galėtų generuoti plačias regionui skirtas iniciatyvas, padedančias skleisti demokratinės idėjas, akademinis mainus bei gerąją patirtį.

ELKC info

Dr. Darius Udrys nagrinėja demokratinį teorijų trūkumus.

Nepriklausomos Lietuvos kariui

A † A
JONUI GRADINSKUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą gerbiamai žmonai
ONAI ir kartu liūdimė.

Algis ir Vida Jasaičiai, Florida

A † A
PETRUI DIRDAI

iškeliavus Amžinybėn, nuoširdžiai užjaučiame Jau-
nimo centro Moterų klubo pirmininkę IRENĄ DIR-
DIENĘ, jos artimuosius ir visus velionio gimines.
Liūdimė kartu su Tavimi, Irenute...

Jaunimo centro taryba ir valdyba.

Piketas prie Švietimo ir mokslo
ministerijos

Atkelta iš 2 psl. Nejaugi Lietuva neturi garbingesnių asmenybių? Čia galėtų būti įamžintas Lietuvos švie-
timui tikrai nusipelnusio Kazio Jo-
kanto atminimas – lotynų kalbos
vadovėlių, lietuvių-lotynų kalbos
žodyno autoriaus, 1, 2 ir 3 lietuvių
Seimų Sverdlovske nario, XI, XII ir
XXI ministrų kabineto Švietimo mi-
nistro, bolševikų sušaudyto 1942 m.
kovo 3 d.

Prie Švietimo ir mokslo minis-
terijos susirinkusiems piketuoto-
jams kalbėjo A. Lelešius: „Gerbiami
bendražygiai, malonu, kad vėl, jau
ketvirtą kartą per pusantrų metų,
susirinkome čia vienijami švento tik-
slo – kovos už tautinę, patriotinę mo-
kyklą, siekdami kilnaus ir konkre-
taus tikslo – 18-os privalomų Pasi-
priešinimo istorijos pamokų 10-je
klasėje. Mūsų piketai, mitingai įeis į
istoriją kaip kova prieš antipatriotines
nuostatas Švietimo ministerijoje.
Iš tiesų pusantrų metų trunkanti
Švietimo ministerijos kova prieš žu-
vusių partizanų atminimo įamžini-
mą jaunimo tautinėje savimonėje,
prieš mus, politinius kalinius, trem-
tinius, laisvės kovų dalyvius, yra be-
gėdiška, piktavališka ir nemorali.

Iš esmės tai yra kova dėl pokario
ginkluoto pasipriešinimo Biblijos –
nuostabios Nijolės Gaškaitės ‘Pasi-
priešinimo istorijos’. Mes norime,
kad mokytojai ir moksleiviai gerai
žinotų šį dvasingumo, patriotizmo
ugdymo šaltinį (...). Švietimo minis-
terijos atstovai nieku gyvu nenori to
leisti (...).

Jie neriasi iš kailio, kad žūt būtų
suklaidintų savo sukurta biurokratine
frazologija, siūlo dirbtinai sukur-
tus, bevaisius mokymo variantus,
kuriais ir patys nelabai tiki, nes jie
ne kartą buvo keičiami.

(...)

Padėtimi švietimo sistemoje su-
sirūpino ir Prezidentė, Kovo 11-osios
Akto signatarai”.

Po to buvo perskaityta „Rezoliu-
cija”, kurioje rašoma:

„Prasidėjo naujieji mokslo me-
tai. Su jais siejame savo lūkesčius su-
stiprinti mokyklose Pasipriešinimo
istorijos mokymą, patriotinio, tauti-
nio ugdymo įgyvendinimą.

Mūsų siekius gerai išreiškia tūk-
stančių Lietuvos politinių kalinių,
tremtinių, partizanų 2010 ir 2011 me-

tų sąskrydžių Ariogaloje dalyvių pri-
imtos rezoliucijos. Vienas iš pagrū-
dinių reikalavimų – 18-a privalomų
Pasipriešinimo istorijos pamokų 10-
oje klasėje. Šią programą jau devy-
neri metai sėkmingai vykdo Kazlų
Rūdos ir kai kurių kitų mokyklų mo-
kytojai. Lengvai galima pasinaudoti
jų patirtimi, visi mokytojai (tai pa-
aiškėjo bendraujant su jais konferen-
cijoje, suvažiavimuose, seminaruose)
tam pasiruošę ir laukia Švietimo mi-
nisterijos iniciatyvos (mokytojai
įpratę vykdyti tai, kas yra programo-
je).

Švietimo ministras žengė teisin-
ga linkme. Jo įsakyme teigiama:
„mokyti integruotai istorijos ir pa-
sipriešinimo pagrindų, laisvės kovo-
tojų istorijai skiriant ne mažiau kaip
18 pamokų”.

Žodį „skiriant” suvokiame kaip
privalomą veiksmą, ko treči metai
siekiame. Žodžiai: „istorijos ir pilie-
tiškumo” mums reiškia, kad kalba-
ma apie 10-ą klasę, nes joje yra pi-
lietinio ugdymo dalykai. Tai irgi tai,
ko mums reikia. Prašome nedelsiant
informuoti apie šį ministro įsakymą
visus švietimo skyrius, visas mokyk-
las. Pageidaujame šiek tiek išplėsto
įsakymo formulavimo, kad nebūtų
skirtingai aiškinama: dešimtų klasių
Pilietinio ugdymo mokytojai privalo
integruotai skirti pokario ginkluoto
Pasipriešinimo istorijai ne mažiau
kaip 18-a pamokų – rekomenduojamas
populiarus N. Gaškaitės „Pasi-
priešinimo istorijos” vadovėlis.

Pasirašo:

Lietuvos partizanų atstovas
Vytautas Masikonis
Vilniaus Sąjūdžio pirmininkas
Leonas Kerosierius
LPKT bendrijos tarybos narys
Algimantas Lelešius
Lietuvos laisvės kovotojų
sąjungos pirmininkas
Jonas Burokas
LPKT sąjungos atstovas
Petras Gvazdauskas
LPKT sąjungos valdybos narė
Dalia Karkienė

Po piketo „Rezoliucija” įteikta
Lietuvos Švietimo ir mokslo minis-
terijos informacinių sistemų ir doku-
mentų valdymo skyriui.

Į Vilniaus gatves išriedės
lietuviški troleibusai

Bendrovė „Vilniaus troleibusai”
pradeda savarankišką troleibusų
surinkimą. Jei viskas vyks sklan-
džiai, jau lapkritį Vilniaus gatvėmis
riedės pirmieji lietuviški troleibusai
„Amber 204T” tai patvirtino „Vil-
niaus troleibusų” generalinis direk-
torius Vidmantas Striška.

Pasak jo, sostinėje važinės du 100
vietų 3 durų troleibusai, kurių ilgis
sieks 12 metrų. Vadovo skaičiavi-
mais, Lietuvoje surinkti troleibusai
turėtų kainuoti pastebimai pigiau

nei tie, kuriuos Vilniaus ir Kauno
savivaldybės perka iš užsienio ben-
drovių. Tiesa, tikslios kainos nuro-
dyti kol kas neįmanoma. Anot V.
Striškos, tiksliai vieno troleibuso pa-
gaminimo savikaina galėtų paaiškėti
kitąmet, jei sostinės savivaldybė
skirtų lėšų dar maždaug dviejų
dešimčių „Amber 204T” surinkimui.
Projektui pasiteisinus, galbūt bus
svarstoma galimybė eksportuoti
„Amber 204T”.

Delfi.lt

Kryžių kalne dirbantys
archeologai rado retą kirvuką

Kryžių kalne dirbantys archeolo-
gai sako, jog atlikus pusę numatytų
kasinėjimų, juos nudžiugino netikė-
tas radinys. Puikiai išsilaikęs kirvu-
kas iš kaulinės medžiagos, kaip ma-
noma, buvo naudojamas apeigų me-
tu. Iki šiol Baltijos šalyse rasti vos ke-
li panašūs radiniai.

Prieš pradėdant įrenginėti Kry-
žių kalno apšvietimo sistemą, kuriai
lėšų skirta iš Europos Sąjungos fon-
dų, elektros kabelių trasas tiria ar-
cheologų komanda. Pasak čia dirban-
čių tyrėjų, archeologiniai kasinėjimai
jau įpusėjo – iširta puspenkto
šimto kvadratinį metrų teritorija.

„Tyrinėjimai leis papildyti istorinę
medžiagą apie Domantų kalną, – sa-
ko archeologas Mindaugas Mačiulis
Jau pavyko aptikti ir įspūdingą
skaičių radinių.”

Kai kurių dalykų archeologai
tvirtina net nesitikėję rasti. Ypač nu-
stebino naujausias radinys – kulto
apeigoms galimai naudotas kaulinis
kirvukas. Ant šio piliakalnio, anot is-
torikų, senovėje stovėjo Kulpės pilis,
kiek ir kokių jos liekanų bus rasta
paaškės artimiausiu laiku. Archeo-
logai tikisi darbus baigti lapkričio
mėnesį.

Delfi.lt

Spalis – kovos su krūties vėžiu mėnuo

Visame pasaulyje spalį mini-
mas kaip kovos su krūties vėžiu
mėnuo. Lietuvoje vykstančio sveika-
tinimo projekto „Nedelsk!” savano-
riai šį mėnesį organizuoja visą šalį
apimančias visuomenės supratimą
apie krūties vėžį ugdančius rengi-
nius. Iš viso projekte dalyvauja net
36-ių Lietuvos rajonų moterys. Šio
projekto sumanytoja Agnė Zuokienė.
Jos teigimu, kuo dažniau ir plačiau
bus kalbama apie krūties vėžį, tuo
daugiau moterų laiku pasirūpins
savo sveikata ir tuo daugiau šeimų
bus laimingos.

Spalį net 100 Lietuvos miestų bei
miestelių mokyklų kviečia vaikus
dalyvauti „Rožinio kaspino” akcijoje.
Jos metu mažieji ant rožinių juoste-
lių rašo savo mylimiausių moterų –
mamų, močiucių, sesių, mokytojų ir
draugių – vardus, linkėdami sveika-
tos. Taip pat 100 šalies bibliotekų
įrengė specialias „Rožinės lentynas”.
Į jas sudėtos knygos, kurių pavadi-
nime yra žodis „moteris”. Projektas
„Nedelsk!” šias lentynas papildys
naujomis knygomis. Jau 7-erius me-

tus tęsiamas konkursas „Težydi ma-
no miestas”, skatinantis gėlėmis
puošti savo ir savo gimtojo miesto
aplinką ir daug kt. renginių.

Lietuvos 2008 m. Europos Parla-
mentas sveikatinimo projektą „Ne-
delsk!” apdovanojo kaip „mažo biu-
žeto – didelio poveikio” (angl. „Low
budget – big impact”) darbą. Šių me-
tų spalį projekto iniciatorė A. Zu-
okienė yra pakviesta į JAV, į specialią
viso pasaulio krūties vėžio aktyvistų
programą, skatinančią šalis dalintis
gerą patirtimi ir bendradarbiauti
kilnioje kovoje su šia onkologine li-
ga.

Sveikatinimo projektas „Ne-
delsk!” visoje Lietuvoje jau 9 metai
rengia moterims krūtų savityros
praktinius mokymus, organizuoja
viešas paskaitas apie krūties vėžį,
propaguoja darnaus gyvenimo būdą.
Nuo projekto veiklos pradžios orga-
nizuojamų nemokamų patikrų metu
buvo patikrinta daugiau kaip 67,000
moterų, iš jų per 630 rasta krūties vė-
žio įtarimo atvejų.

Delfi.lt

Nijolė R. Zdanys, gyvenanti La Grange, IL, pratęsė metinę „Drau-
go” prenumeratą ir paaukojo 50 dol. laikraščio išlaidoms sumažinti. Nuo-
širdžiai Jums dėkojame.

Dalia Anysienė, gyvenanti Chicago, IL, pratęsdama savo prenume-
ratą paaukojo „Draugui” 50 dol. ir padėjo dar dviems skaitytojoms užsi-
prenumeruoti laikraštį. Nuoširdžiai dėkojame už Jūsų dosnumą.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **PLB Lituanistikos katedra praneša**, kad trečiadienį, spalio 12 d., 1 val. p. p. Ilinojaus universitete Čikagoje (University Hall, 1501 auditorijoje, adresu 601 S. Morgan St., Chicago, IL 60607) disertaciją „Bendrinės lietuvių kalbos priėmimas asmeniniuose laiškuose: pirminis etapas“ ginsis PLB Lituanistikos katedros doktorantė Aurelija Tamošiūnaitė. Disertacija parašyta lietuviškai, o gynimas vyks anglų kalba. Mielai kviečiame atvykti, gynimas atviras visiems.

■ **Socialinių reikalų skyrius Lemonte** spalio 12 d. kviečia pasižiūrėti dokumentinį filmą „Smėlio generolai“. Filmai rodomi Pasaulio lietuvių centro skaitykloje (14911 127 th St., Lemont). Daugiau informacijos tel. 630-243-8611 arba atvykus trečiadienį nuo 10 val. r. iki 4 val. po pietų (PLC rūsyje, greta lifto).

■ **Filisterių skautų sąjungos Čikagos** skyriaus spalio mėn. 14–16 dienomis ruošiamose „Studijų dienose“, kurios vyks „Carmelite Spiritual Center“, 8433 Bailey Rd. Darien, IL (I–55 greitkelio ir Cass Ave. sankryža), paskaitą „Pareigūngumas šeimai – šeimos perspektyva“ skaitys fil. Taiyda Chiapetta, Maironio aukštesniosios lituanistinės mokyklos koordinatore ir mokytoja. Daugiau informacijos suteiks dr. Vilija Kerelytė tel. 708-567-9611.

■ **Spalio 16 d., sekmadienį, Pasaulio lietuvių centre, Lemont, Korp!Giedra** seselei Ignei Marijošiūtei įteiks korporacijos premiją „Lietuvei materialiai, ypatingai pasižymėjusiai krikščioniškų idealų tarnyboje“. Muzikinę programą atliks Dariaus Polikaičio vadovaujamas vaikų choras „Vyturys“.

■ **Organizacija „Vaiko vartai į mokslą“** Pasaulio lietuvių centre, Lemont, rengia susitikimą su Žemaičių Kalvarijos vaikų ir jaunimo centro „Vilties vėrinėliai“ programų vadove psichologe Jolanta Virbickiene. Spalio 23 d. 12:30 val. p. p. PLC didžiojoje salėje viešnia iš Lietuvos skaitys pranešimą tema „Lietuvos kaimo socialinės rizikos šeimų vaikų problemos ir jų įveika“.

■ **Buvę Maria High School ir St. Casimir Academy** abiturientai, mokytojai, šeimų nariai ir draugai kviečiami į metines šv. Mišias pasimelsti už visus mirusiųsiuosius ir už tai, kad kongregacijos steigėja Motina Marija Kaupaitė būtų paskelbta Palaimintąja. Šv. Mišios bus aukojamos lapkričio 5 d., šeštadienį, 9:30 val. r. seselių Motiniškajame name, 2601 W. Marquette Rd., Chicago. Prieš Mišias – 9 val. r. – bus skaitomi mirusiųjų vardai. Mišias atnašaus kun. Msgr. Dennis Lyle, St. Mary of the Lake Seminary, Mundelein, rektorius. Mirusiųjų vardus prašoma pranešti iki spalio 29 d. adresu mbrown@mariahigh-school.org. Čia rasite ir daugiau informacijos.

■ **Metinis Draugo fondo narių suvažiavimas** vyks lapkričio 12 d. 10 val. r. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre. DF taryba maloniai kviečia visus Draugo fondo narius dalyvauti suvažiavime.

■ **Marijos Remienės antrosios knygos** „JAV lietuvių kultūros keliuose“ sutiktu- vės įvyks lapkričio 13 d., sekmadienį, 1

val. p. p. Lietuvių dailės muziejuje, PLC, Lemont. Programoje dalyvaus rašytoja, buvusi „Draugo“ vyr. redaktorė Danutė Bindokienė ir „Draugo“ bendradarbis dr. Romualdas Kriaučiūnas. Popietę globoja skautininkių ir vyr. skaučių draugovė „Sietuva“. Draugovės draugininkė dr. Vilija Kerelytė.

■ **Eglės Juodvalkės knygos apie Lietuvos partizanus „Sakalai naktį nemiega“** sutiktu vės vyks Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre lapkričio 20 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Paskaitininkė – „Draugo“ vyr. redaktorė dr. Dalia Cidzikaitė, programos vedėjas Linas Umbrasas. Rengia Lietuvos rašytojų draugija.

■ **Kviečiame lietuvių visuomenę ir** skautiškosios šeimos narius dalyvauti pasaulinio lygio mokslininko, Purdue University profesoriaus emerito Romualdo Viskantos pagerbime, kuris vyks lapkričio 20 d. 12:30 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre (14911 127th St., Lemont, IL 60439). Ruošia Vydūno fondas. Programoje: trumpa akademinė dalis ir pietūs. Apie dalyvavimą prašoma pranešti iki lapkričio 6 d. Militai Lauraitienei tel. 708-489-2941.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Šiaulių miesto berniukų choras „Dagilėlis“** spalio 29 d. 7:30 val. v. giedos Šv. Andriejaus bažnyčioje (19-ta ir Wallace St. sankryža, Philadelphia, PA).

■ **Šokių šventės 2012 Boston organizacinis komitetas** praneša, kad „Sheraton“ viešbutyje nebėra laisvų kambarių. Papildomai užsakytos vietos Boston centre esančiame viešbutyje „Marriott Copley Plaza“ (110 Huntington Ave., Boston). Kambario, kuriame yra dvi dvigulės lovos kainą 139 dol. už naktį (+ mokesčiai). Vietas užsisakyti galima internetu www.marriott.com, tel. 800-228-9290 ir 617-236-5800. Užsakant reikia pasakyti, kad dalyvausite Lietuvių tautinių šokių šventėje. Daugiau informacijos tel. 617-572-1682 (dieną) arba 617-265-5395 (vakare).

■ **Ieškome redaktoriaus internetiniam** vaikų žurnalui www.eglute.org. Leidžiami rudenio ir pavasario numeriai. Redaktorius turi surinkti medžiagą, suredaguotą medžiagą patalpinti internetinėje svetainėje, mokėti naudotis WORD, „Adobe Acrobat“ ir „Adobe Photoshop“, „Elements“ programomis. Besidominčius šiuo darbu prašoma susisiekti su JAV LB Švietimo tarybos pirmininke Daiva Navickiene el. paštu donavickas95@hotmail.com

Šventiniai pietūs „Draugo“ veiklai paremti vyks spalio 30 d. „Royalty West Banquet“

(8675 S. Archer Ave., Willow Springs, IL 60480)

Pradžia 1 val. p. p.

Meninę programą atliks

Kauno valstybinio dramos teatro vadovas,

aktorius **Egidijus Stancikas**

Daugiau informacijos suteiks „Draugo“ administracija tel. 773-585-9500.

Primename skaitytojams, kad gražintų loterijos bilietų šakneles.

Smagus kaimo kapelos „Sodžius“ koncertas, kurį spalio 9 d. Pasaulio lietuvių centre surengė Lietuvos vaikų globos būrelis „Saulutė“ praskaidrino nuotaką susirinkusiems. **Laimos Apanavičienės nuotr.**

Renginių ciklas „Su Palaimintuoju Jurgiu Matulaičiu“

Renginius ves ses. Ignė Marijošiūtė, MVS.

Susitikimai vyks PLC didžiosios salės vakarinėje dalyje, Lemont

Spalio 13 d., ketvirtadienį: „Pavyzdys patraukia. Pabraidžioti Matulaičio šventumo ‘mokykloje’“. Ryte nuo 9 val. r. iki 10:30 val. r.; vakare nuo 7 val. v. iki 8:30 val. v.

Spalio 14 d., penktadienį: „Matulaičio ir jėzuitų prieglobstyje. Dvasingumo panašumai“. Ryte nuo 9 val. r. iki 10:30 val. r.; vakare nuo 7 val. v. iki 8:30 val. v.

Spalio 16 d., sekmadienį: „O vis dėlto – nuostabus! Kitoks žvilgsnis į Palaimintąjį J. Matulaitį“. Vakare nuo 7 val. v. iki 8:30 val. v.

Spalio 17 d., pirmadienį: Buvusių maldos programėlės klausytojų ir knygų ratelio dalyvių susitikimas vyks nuo 7:15 val. v. iki 8:30 val. v.

Čikagos lituanistinėje mokykloje vaikai ir mokytojai surengė gražią Rudenėlio šventę. Aukštesniosios mokyklos mokinės atėjo pasižiūrėti savo draugų darbų. **Laimos Apanavičienės nuotr.**

Spalio 21 d. 6:30 val. v. moterų klubas „Alatėja“, Čiurlionio galerija ir menininkė Karolina Kunčinaite

dar kartą kviečia visus į šiltą ir jaukų vakarą – teorinį-praktinį veltinio vėlimo seminarą.

Norinčias dalyvauti seminare prašoma užsiregistruoti tel. 708-293-3192 (Laima) arba el. paštu sidauga@sbcglobal.net

